1.21
Ornamon lehti
ornamo.fi

Parempia kaupunkeja

Ornamolaiset kuntavaali-ehdokkaat
s. 18

Muotoilu vastaa muutospaineisiin.
s. 11

YUKI ABE
ERJA HIRVI
MARKO NENONEN
ANU NOKUA
JOHANNES RANTASALO
PIA SALMI
PÄIVI TAHKOKALLIO

Askon Säätiö myöntää kohdeapurahoja muotoilun ja arkkitehtuurin taiteelliseen toimintaan ja luovaan työhön, tuote-kehitykseen sekä alan ammattilaisten kansainvälistymiseen.

Antti Nurmesniemi -jatkokoulutusapuraha haettavana 1.2.–30.4.2021

Lisätietoja
askonsaatio.fi

Pääkirjoitus.

Meillä on kiire

Kun katsoo kuntien ilmastotavoitteita, alkaa hirvittää. Kunnianhimoiset suunnitelmat ovat lupauksia paremmasta huomisesta. Juhlapuheista on siirrytty käytännön toimiin ja käynnissä on kilpajuoksu ajasta: tällä hetkellä ykkössijaa pitävä Lahti kertoo olevansa hiilineutraali jo vuonna 2025!

Mistä löytyisi sellainen Pelle Peloton, joka muuttaisi tapojamme liikkua, syödä, kierrättää ja tehdä töitä, pelastaen samalla kuntien talouden, sosiaali- ja terveysalan ja uudistaisi ihmislähtöisesti tehottomaksi moititun palvelukulttuurin? Arvaat varmaan vastauksen. Tulevaisuuden ratkaisut vaativat kykyä kuvitella vaihtoehtoisia tulevaisuuksia ja ratkaista nämä fiksulla ajattelulla: tuotteilla, palveluilla ja toiminnalla.

Monet kunnat ovat saaneet muotoiluherätyksen viimeisen 10 vuoden aikana. Kuntien osallistamisvelvoite voi olla samalla aito väylä asiakaslähtöisen toiminnan kehittämiseen. Tämä vuorovaikutuksen lisääminen on samalla keino luoda ihmisille kustannustehokkaita palveluita. Muotoilusta on tullut yhteiskunnallinen puheenaihe ja haluttu osaamisala. Tästä voimme olla ylpeitä!

Kuntavaalien kynnyksellä on hyvä hetki muistuttaa muotoilijoita siitä hyvästä, jota on jo jaossa monien kaupunkien kehittämisessä. Vuoden ensimmäisessä Ornamon lehdessä kurkistamme alkaen sivulta 11, mitä kaikkea kaupunkimuotoilun ja muotoiluosaamisen saralla tapahtuukaan. Esittelyssä ovat ornamolaiset kuntavaaliehdokkaat, joiden ajatuksiin voit tutustua sivulla 18.

Tuoreen kestävien julkisten hankintojen strategian soisi viimein tuovan muutoksen hinta edellä -hankintoihin. Kuntien 20 miljardin euron tavara-, tuote ja palveluhankinnat eivät tällä hetkellä suosi kotimaista osaamista: kalusteita tai muotoilupalvelua.

Insinöörivetoisen Tekno-Suomen rinnalle tarvitaan nyt syvällistä ihmisymmärrystä ja ajattelua, ja tässä on meidän muotoilijoiden paikka.

Salla Heinänen, toiminnanjohtaja

Ps. Myös EU:lla on kiire. Uusi eurooppalainen Bauhaus-hanke on komission aloite, joka kutsuu luovia ammattilaisia ratkomaan aikamme arkisia haasteita. Pallo on heitetty, otathan siitä kopin? Lue aloitteesta lisää tämän lehden sivulta 6–7.

Ornamo 1.21

Korona-aika tekee kalusteista muuntojoustavampia, kertoo Vuoden kalustesuunnittelija 2021 Yuki Abe.
Lue lisää s. 20

TÄSSÄ NUMEROSSA:

6 **Uutta Eurooppaa muotoilemassa**
BEDAn puheenjohtaja **Päivi Tahkokallio** kannustaa ideoimaan uutta eurooppalaista Bauhausia.

11 **Muutospaineita? Näin muotoilu vastaa**
Muotoilijat ja kunta-ammattilaiset kertovat, kuinka muotoiluajattelu on juurtunut kuntiin.

18 **Tentissä kuntavaaliehdokkaat**
Kolme ornamolaista ehdokasta edistää demokratiaa muotoilun avulla.

21 **Onnistumisia painokoneen äärellä**
Vuoden tekstiilitaiteilija **Erja Hirvi** nauttii taiteellisesta briiffistä.

24 **Käyttäjän ymmärtäjä**
Pro Finlandialla palkittu teollisen muotoilun pioneeri **Jussi Ahola**.

VAKIOT:

3 Pääkirjoitus **29** Lakimies vastaa
28 Kolumni **36** Jäsenille **38** Ornamo media

Viikkotiedote Jäsenenä saat tärkeimmät uutiset ja vinkit sähköpostiisi joka viikko. **Kotisivut** *www.ornamo.fi*
Jäsenpalvelut verkossa Saat käsiisi koko Ornamon jäsenpalvelupaketin, mm. sopimusmallit, oppaat ja ajankohtaiset haut: *www.ornamo.fi/kirjaudu*
Finnishdesigners.fi Luo oma portfoliosi ja näy ammattilaisten joukossa! **Ornamon lehti** Saat lehden kotiisi kannettuna neljä kertaa vuodessa.
Sähköinen versio jäsenille: *www.ornamo.fi/ornamon-lehti* **Facebook** Tykkää Facebook-sivustamme niin pysyt aina ajan tasalla tärkeimmistä jäsenasioista
ja Ornamon toiminnasta. Löydät meidät osoitteesta *fb.me/Ornamory*. **LinkedIn** Seuraa meitä LinkedInissa ja liity muotoilualan ammattilaisten joukkoon.
Löydät meidät nimellä *Ornamo Art and Design Finland*. **Twitter** Ornamon Twitteristä luet tuoreimmat kuulumiset muotoilualalta.
Twiittaa meille muotoilualan polttavista aiheista *@Ornamory*. **Instagram** Kurkista Ornamolaisten maailmaan kuvien avulla. Löydät meidät nimellä *@Ornamory*.

Tapetilla.

Uutta Eurooppaa muotoilemassa

Greenbizz Brussels on kehittämiskeskus vihreille ja vastuullisille yrityksille.

"Tämä on muotoilukentälle Euroopassa tuhannen taalan paikka."

EUROOPPALAISEN MUOTOILUJÄRJESTÖ BEDAN PUHEENJOHTAJA Päivi Tahkokallio on syksystä saakka osallistunut lukemattomiin korkean tason videoneuvotteluihin. Pandemia-aikana Brysseliin ei ole menemistä, joten Tahkokallio keskustelee kotoaan Rovaniemeltä tai mökiltään Inarista siitä, kuinka tehdään uusi eurooppalainen Bauhaus.

Euroopan komission luovassa aloitteessa haetaan tapoja tehdä maanosan laajuinen systeeminen muutos, jossa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan puhalletaan henki hyvän suunnittelun avulla. Tässä hankkeessa kaikki on suurta: haasteena on muun muassa ilmastonmuutos, työkenttänä ympäristö kaikkialla Euroopassa ja tavoitteena luoda uusi eurooppalainen tapa elää.

”New European Bauhausissa on kyse paitsi konkreettisista rakennuksista, myös meidän koko elämäntavastamme. Meidän ratkaisuistamme siinä, millaisessa Euroopassa haluamme elää”, Tahkokallio sanoo.

Monivuotisessa aloitteessa on menossa suunnitteluvaihe, joka toteutetaan osallistavalla yhteiskehittämismenettelyllä. Sitä seuraa konkreettisten kokeilujen vaihe, ja lopulta tuloksia, ideoita ja konsepteja levitetään kaikkialle Eurooppaan ja laajemmallekin.

ONNISTUMISEN EDELLYTYS ON MONIALAINEN YHTEISTYÖ

”Tämä ei tule olemaan muotoilijoiden, arkkitehtien, insinöörien tai ympäristöosaajien hanke, vaan kaikkien näiden ja lisäksi monen muun. Komission merkittävä intressi on siinä, että halutaan saada yli alojen menevää, aitoa yhteistyötä – paljon enemmän kuin mitä tähän mennessä on tapahtunut.”

Yleiseurooppalaisen muotoilujärjestön puheenjohtajana Tahkokallio kannustaa koko alaa osallistumaan aloitteeseen.

”Eurooppalaisessa näkökulmasta ja komission suunnalta tulevassa aloitteessa muotoilulla ei ole ikinä ollut niin suurta mahdollisuutta kuin nyt. Jos tässä onnistutaan, tästä voisi tulla pysyvä toimintamalli komission aloitteissa. Se tarkoittaa valtavasti mahdollisuuksia ja töitä muotoilijoille. Tämä on muotoilukentälle Euroopassa tuhannen taalan paikka.”

Uusi eurooppalainen Bauhaus

EUROOPAN KOMISSION luovan aloitteen suunnitteluvaihe kestää maaliskuun 2021 loppuun. Laaja-alaisen yhteiskehittämisen kautta määritellään käynnistettävien pilottien teemat. Syksyllä 2021 julkaistaan ehdotuspyynnöt, joiden perusteella aloitetaan vähintään viisi pilottihanketta eri EU-maissa. Kolmas vaihe keskittyy käytäntöjen jakamiseen, levittämiseen ja verkostoimiseen. Uusi eurooppalainen Bauhaus kytkeytyy Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan, European Green Dealiin, jonka tavoitteena on tehdä Euroopasta ensimmäinen ilmastoneutraali maanosa vuoteen 2050 mennessä. Muotoilun alalta aloitteen valmistelussa on ollut mukana The Bureau of European Design Associations BEDA.

europa.eu/new-european-bauhaus/index_en
beda.org

Tapetilla.

Hybridimallilla järjestettävässä Teosmyynnissä on mukana teoksia sadalta taiteilijalta ja muotoilijalta.

Ornamon Teosmyynti 2021 - verkossa ja Kaapelitehtaan showroomissa

Ornamon Teosmyynti 2021 toteutetaan sekä verkossa että Kaapelitehtaalla, jonne luodaan showroom-näyttelytila. ”Verkkogalleria on huikea mahdollisuus uniikille muotoilulle näkyä entistä laajemmalle yleisölle ” sanoo Ornamon asiantuntija **Anna Rikkinen**.

Tänä vuonna tapahtumalle luodaan kysytty ja toivottu verkkogalleria, jotta teoksiin ja taiteilijoihin voi tutustua jo kotona. Esillä on uniikkeja käyttöesineitä, kuten valaisimia ja astioita sekä veistoksia ja taidetta keramiikasta, lasista, tekstiilistä, puusta ja muista materiaaleista. Mukana on sekä tunnettuja että uransa alussa olevia muotoilijoita ja soveltavan taiteen tekijöiltä.

Ornamon Teosmyynti tarjoaa ainutlaatuisen tilaisuuden tehdä taideostoksia omaan kotiin, yritykseen tai julkisiin tiloihin. Teosmyynti on vakiinnuttanut asemansa keräilijöiden keskuudessa. Ornamon Teosmyynnistä kartutetaan myös arvostettuja taidekokoelmia, kuten Valtion taidekokoelmaa. Kaikki myytävät teokset tulevat esille verkkoon, joten tämä on nyt erityinen mahdollisuus tutustua kerralla moniin tekijöihin. Asiakas voi varata teoksen verkkosivuilla ja tulla ostamaan sen Kaapelitehtaalle. Näyttelytila järjestetään väljästi, jotta siellä on turvallista asioida.

Muotoilu on avainasemissa kun Suomi siirtyy kiertotalouteen

Kansallinen kiertotalouden strateginen ohjelmaehdotus on valmistunut. Tavoitteena on mm. hillitä luonnonvarojen ylikulutusta ja ilmastonmuutosta mutta myös vahvistaa taloutta ja työllisyyttä. Ohjelma sisältää keinot, joilla kiertotaloudesta tehdään Suomen talouden uusi perusta vuoteen 2035 mennessä. Uusi suunta — Ehdotus kiertotalouden strategiseksi ohjelmaksi sisältää suosituksia ja kaikkiaan 41 toimenpide-ehdotusta, joiden joukossa on sekä tukia ja kannustumia että kiristyvää sääntelyä.

Ohjelma korostaa suunnittelun merkitystä kymmenissä ehdotuksissa. Esim. julkisissa hankinnoissa suunta on kohti vähähiilisiä ratkaisuja, ekosuunnitteludirektiivin soveltamisalaa halutaan laajentaa yhä uusiin tuotteisiin ja materiaalien kiertotalousaste kaksinkertaistetaan 2035 mennessä.

TOP 10

Eniten rekrytoidut muotoiluammatit

lähde: Ornamon kotisivuilla julkaistut työpaikkailmoitukset

1. Graafinen suunnittelija **62**
2. UX Designer, Junior/Senior/Lead **46**
3. Palvelumuotoilija, Service Designer **38**
4. UX/UI Designer **33**
5. Product Designer, tuotesuunnittelija **32**
6. Muotoilija, Junio/Senior/Lead **24**
7. Sisustusarkkitehti **20**
8. Visual Designer **12**
9. Harjoittelupaikkailmoitus **12**
10. Art Director **8**

Palvelukseen halutaan:

Graafinen suunnittelija, UX Designer ja 91 muuta muotoilu-ammattilaista

ORNAMO VÄLITTÄÄ muotoilualan avoimet työpaikat viikoittain sivuillaan ja viikkotiedotteessa. Viime vuonna julkaisemiemme ilmoitusten perusteella kysytyintä muotoiluosaamista ovat graafinen suunnittelu, käyttökokemussuunnittelu ja palvelumuotoilu. Työpaikkailmoituksissa esiintyy laaja kirjo muotoilun eri ammatteja, kuten strateginen muotoilija, Vintage Content Specialist tai Digital Designer. Toki haettiin myös muotoilijoita eri tasoisiin tehtäviin. Kaikkiaan eri ammattinimikkeitä oli viime vuonna 93.

Noin 400 välittämästämme työpaikasta 62 ilmoituksessa haettiin graafista suunnittelijaa. Toiseksi suosituin ammattinimike oli UX Designer, ja lisäksi vielä 33 ilmoituksessa haettiin ammattilaista sekä käyttökokemus- että käyttöliittymäsuunnitteluun. Tuotesuunnittelijoille oli auki 32 paikkaa.

fakta

83%

MUOTOILUALAN palkansaajista pitää työpaikkansa säilymistä vähintään melko varmana pandemiakriisistä huolimatta. Ennakkotieto on Ornamon työmarkkinatutkimuksesta, joka julkaistaan keväällä.

Roltrade

Tyyliisi istuvia ulkokalusteita!

Tervetuloa tutustumaan koko valikoimaamme www.roltrade.com sekä Suunnittelijoille -sivuillemme, tai varaa henkilökohtainen esittely uudistetulla Showroomillamme!

www.roltrade.com | Itälahdenkatu 18 A, 5. krs. | 00210 Helsinki | puh. 010 322 0500 | roltrade@roltrade.com

KUVA TUOMAS UUSHEIMO

Kaupunki-muotoilusta soteen

Huhtikuun kuntavaaleissa äänestetään merkittävistä mutta arkipäiväisistä kysymyksistä, kuten asumisesta, kaupunkikehittämisestä sekä sosiaali- ja terveyspalveluista. Muotoilu on kuntien eri sektoreilla yhä useammin tarjoamassa ratkaisuja muutospaineisiin. Seuraavassa muotoilijat ja kuntien edustajat kertovat, missä ovat muotoilun paikat ja mahdollisuudet kunnissa. Mukana myös Suomen parhaat muotoilukunnat ja ornamolaiset kuntavaaliehdokkaat.

Konsulttiyhtiö WSP:n Design Studio suunnitteli Helsingin Kalasataman persoonalliset kaiteet yhdessä Harri Koskisen kanssa. Kullakin asuinalueella on kaiteissa oma värinsä. Kuvassa Sompasaaren siniset kaiteet.

TEKSTI RIINA NYGRÉN KUVA ESKO KESKIOJA

Ihminen ja hyvinvointi edellä

PIA SALMEN luotsaama Design Studio on yhdyskuntarakentamisen konsulttiyhtiö WSP:n julkisten ympäristöjen muotoiluun erikoistunut yksikkö. Design Studion projektit pitävät sisällään muun muassa valaistus- ja opastesuunnittelua sekä kaluste- ja muita muotoilutöitä. Kunnat ja kaupungit ovat merkittäviä asiakkaita, joille toimivuus ja laatu ratkaisevat.

”Kun aloitin 25 vuotta sitten, muotoilu oli kaupungeissa harvinaista. Monella oli asenne, että se on turhaa tai pelkkää koristelua. Nykyään tilanne on erilainen: kaupungit haluavat erottua ja osaavat hakea muotoilijalta tukea siihen”, Salmi kertoo.

Tampereen raitiovaunuprojekti on Salmen mukaan hyvä esimerkki siitä, miten kaupunki voi käyttää muotoilijaa apuna suurhankkeen kaikissa vaiheissa. Yksityiskohdat ratikkapysäkeistä vaunujen sisustukseen ja istuimiin ovat osa isoa muotoilukokonaisuutta.

”Ratikan punainen sävymaailma sopii yhteen Tampereen punatiilisten tehdasrakennuksien kanssa. Väri kertoo heti, että nyt ollaan nimenomaan Tampereella. Laadukas ja erottuva muotoilu onkin kaupungeille myös markkinointivaltti”, Salmi muistuttaa.

WSP:n uusi Healthy Spaces -konsepti tuo kaupunkisuunnitteluun uutta otetta. Hyvinvointia edistävän kaupunkitilan suunnittelussa lähdetään jalkaisin tai pyörällä liikkuvan ihmisen näkökulmasta: millainen reitti inspiroi liikkumaan, missä kohdin on tarve levähtää tai miten puut tarjoavat varjoa loppukesän helteillä. Pia Salmi toteaa, että konsepti vaatii yhteistyötä muotoilijoiden, maisema-arkkitehtien, liikennesuunnittelijoiden ja infrasuunnittelijoiden kesken.

”Kun tehdään kaupunkilaisille kivaa aluetta, on tärkeää, että otetaan heidän tarpeensa huomioon. Alueelle pitää suunnitella tarpeeksi roska-astioita ja istuskelun voi mahdollistaa penkkien lisäksi vaikka istutuksen reunuksien muotoilulla. Healthy Spaces on myös ekologista suunnittelua: esimerkiksi hulevesien hyödyntäminen kasvuston hoidossa on ilmastoteko”, Salmi toteaa.

Pia Salmi innostui tilamuotoilusta kaupunkitilaohjeiden laatimisen kautta. Diplomityössään hän tutki Helsingin kaupungin ulkokalusteiden pintamateriaaleja muun muassa kunnossapidon näkökulmasta ja suunnitteli kaupungille uusia penkkimalleja.

Turun Aurajoen ylittävän Myllysillan valaistussuunnittelu oli Pia Salmelle opettavainen kokemus. ”Teimme valaisimien kanssa testauksia Lauttasaaren sillan alla, jotta ymmärtäisimme, miten vesi ja valo käyttäytyvät yhdessä.”

”Kaupunkitilaohje, jossa kerrotaan vaikka kunkin kaupunkikeskustan värisävyt ja kivetysten oikea malli, helpottaa kunnossapitoa ja myös auttaa kaupunkilaisia hahmottamaan kaupunkitilaa enemmän kokonaisuutena. Myös ergonomia otetaan suunnittelussa huomioon”, Salmi kertoo.

Muotoilija voikin tuoda infrasuunnitteluun näkökulmia, joita muut ammattilaiset eivät ole huomanneet ajatella. Monialaisissa projekteissa tietotaitoa käytetään loppukäyttäjien eduksi.

”On ihanaa olla muotoilijana nimenomaan insinööritoimistossa, koska vastaus jokaiseen tekniseen haasteeseen löytyy oman talon sisältä”, Pia Salmi summaa.

TEKSTI ELINA PERTTULA

Muotoilun arvo on ymmärretty

DATAN VISUALISOIMISTA, vuorovaikutuksen parantamista, punaisen langan löytymistä, ja kaupunkilaisten näkökulman huomioimista. Muotoiluajattelu on juurtunut monin eri tavoin kaupunkeihin. Kolmen eri kunnan työntekijää kertovat, miten muotoilu näkyy heidän työssään.

”Kymmenessä vuodessa on tapahtunut iso harppaus siinä, että muotoilijoita työskentelee esimerkiksi vuorovaikutussuunnittelun sekä konkreettisten projektien parissa. Designpääkaupunkivuoden jälkeen Lahdessa havahduttiin, että muotoiluajattelulle on tarvetta: palveluiden kehittämiseen ja vuorovaikutukseen. Saimme osaamista kaupungin organisaatioon muotoilijataustaisen henkilön rekryämisen kautta. Lahdessa on opittu valtavasti muotoilijoiden kanssa tehdyistä projekteista. Parhaillaan meillä on käynnissä muotoilun tiekartta, jota tehdään yhdessä Muotoiluinstituutin kanssa. Lisäksi täällä tehdään kiinnostavia kokeiluja: muotoiluosaamista on käytetty esimerkiksi taloyhtiöiden kanssa tehdyissä kierrätysprojekteissa. Niissä on ajateltu jäteastioita mediana, ikään kuin viestinnällisenä tekona. Ympäristöpääkaupunkina olemme voineet rahoittaa paikallisia ympäristöprojekteja ruohonjuuritasolla, joissa monissa on ollut luovuus ja muotoilu mukana. Kierrätysajattelua on toteutettu esimerkiksi tuhatjalkaiset -projektissa, jossa kaupungissa kaadettuja iäkkäitä kuusia ja tammia on tehty hyönteisen näköisiä kiipeilytelineitä kaupungin leikkipuistoihin ja päiväkoteihin. Olemme

SAARA HANGISTO

Saara Vauramo luotsaa Lahden kaupungin kunnianhimoista pyrkimystä olla hiilineutraali jo vuonna 2025.

kaupungissa tehneet töitä myös ympäristödatan visualisoinnissa. Tämä on tärkeä alue, sillä visuaalisuutta voi hyödyntää asioiden kiteyttämiseen ja syy-seuraussuhteiden hahmottamiseen ja ilmiöiden ymmärtämiseen. Tämä on tärkeää ajassa, jossa aivojamme kuormitetaan monilla ärsykkeillä ja tietotulvalla. Päätöksentekoa ajatellen meillä on oltava reaaliaikainen kuva kaupungeista, jotta pystymme reagoimaan ja ennakoimaan maailmaa.”

Ohjelmajohtaja
Saara Vauramo, Lahden kaupunki

Muotoilijoita tarvitaan julkisten ympäristöjen suunnitteluun

TOMI HANGISTO RATKOO työpöydällään kaupunkitilaan liittyviä haasteita ja varmistaa, että yhteinen tila soljuu erilaisten kaupunkilaisten näkökulmasta. Hangisto vannoo holististen ympäristösuunnittelun nimiin.

”Mielestäni kaupunkeihin tarvitaan teknisten alojen kapeiden ja syvien sektoreiden rinnalle holistista ajattelua. Muotoilijoilla on tärkeä rooli kaupunkiympäristöjen suunnittelussa - erilaisten näkökulmien ja toimintojen sekä estetiikan yhteensovittamisessa. Kokonaisvaltainen muotoiluajattelu on erityisen tärkeää, koska lopputuotteella eli kaupunkiympäristöllä on pitkäkestoisia vaikutuksia ihmisten elämään. Kaupunkiympäristön suunnittelu vaatii monenlaisten tavoitteiden ja arvojen soveltamista erilaisia ihmisiä varten. Erilaiset arvot ovat toisinaan ristiriidassa keskenään, ja muotoilijan työssä tehtävänäni on katsoa tilanteita tapauskohtaisesti, kulloisenkin kontekstin ja historiallisenkin perinnön läpi.

Esimerkiksi keskustelu esteettömyydestä ei ole yksiselitteistä Turun kaltaisessa kaupungissa, jolla on pitkä historia ja josta löytyy historiallista rakennetta. Historian ja esteettömyyden yhdistäminen tuottaa jännitteen, jota pyrin käytännön työssäni purkamaan ja sovittamaan yhteen.

Maankäyttö- ja rakennuslaki ohjaa kulttuuriarvojen vaalimiseen samaan aikaan kun esteettömyyssuositukset edistävät liikuntarajoitteisten pääsyä julkisiin tiloihin. Kaupungissamme Vähätorin muuttaminen autoliikenteen dominoimasta väylästä kaupunkilaisten yhteiseksi jaetuksi tilaksi oli hanke, jossa kuultiin mm. vammaisneuvoston edustajia. Erilaisten kulkupintojen materiaalivalinnoilla pystyttiin huomioimaan niin näkövammaiset, liikuntarajoitteiset, kävelijät, pyöräilijät kuin autoilijatkin. Vanhojen nupukivien rinnalle tuotiin sileää uutta pintaa ja siten otettiin huomioon kaikkien käyttäjäryhmien tarpeet. Lopputuloksena Aurajoen reunustama Turun pääkirjaston edusta näyttää aukiolta, jossa liikkuminen toimii pihakatuperiaatteella kävelijöiden ja pyöräilijöiden ehdoilla. Esimerkki kertoo, että miljööarvoja ja hyvää kaupunkielämää voidaan vaalia ja edistää samanaikaisesti. Tässä muotoiluosaamisella on aivan keskeinen rooli.”

SAARA HANGISTO

Tomi Hangisto ratkoo työpöydällään kaupunkitilaan liittyviä haasteita ja varmistaa, että yhteinen tila soljuu erilaisten kaupunkilaisten näkökulmasta. Hangisto vannoo holististen ympäristösuunnittelun nimiin.

Miljöösuunnittelija ja muotoilija
Tomi Hangisto, Turun kaupunki

Palvelumuotoilun avulla löytyi punainen lanka

”MINUSTA ON HIENOA, että Seinäjoki haluaa olla rakentamassa nykyaikaista ja viihtyisää kuntaa yhdessä kuntalaisten kanssa. Olen hyödyntänyt palvelumuotoilutoimistoa kaupungin osallisuusmallin rakentamisessa. Koin sen täydellisenä ratkaisuna. Sparrauksen kautta sain osaamista kokonaisuuden suunnitteluun, osallistavaan toteutukseen, jäsentämiseen ja asioiden visuaaliseen kiteytykseen. Punainen lanka löytyi palvelumuotoiluprosessin kautta helpommin.

Uskon, että tulevaisuuden valttikortti kunnissa on muotoiluajattelun integrointi kuntarakenteeseen. Näin pystytään ajattelemaan ja suunnittelemaan sekä toteuttamaan kunnan palveluita yrittäjämäisesti, kustannustehokkaasti, ihmisläheisesti ja uudella tavalla. Esimerkiksi palveluiden toimivuutta pitäisi osata mitata ja laskea. Olen monesti miettinyt, että miksi julkisella puolella usein tehdään asioita, niin kuin siellä on aina tehty? Miksi palveluita ei voisi ajatella uudella tavalla? Koen, että usein asioita ajatellaan liian monimutkaisesti. Pelkästään asiakaslähtöisempi palveluele voi parantaa merkittävästi palvelun tasoa. Käyttäjälähtöisyyden lisääminen tuo merkittävää lisää palveluiden ja infran suunnitteluun ja lopputuloksiin.”

Kirsi Mattila, vuorovaikutussuunnittelija,
Seinäjoen kaupunki

ANJA KURJENLUOMA

Mattila kehittää työkseen asukasosallisuuden ja lähidemokratiaa, strategista suunnittelua ja verkostojen kanssa tehtävää yhteistyötä.

TEKSTI ANNA TOMMOLA

Sote sujuvaksi käyttäjiä kuulemalla

MUOTOILIJOIDEN MUKANAOLO sosiaali- ja terveysalan hankkeissa on vielä varsin uutta, mutta kasvamaan päin. Palvelumuotoilija ja graafinen suunnittelija **Anu Nokua** NHG Designista toivoo, että siitä tulisi jatkossa normi. Ihmisten tarpeiden ymmärtäminen auttaa kuntia kehittämään parempia palveluja niin asiakkaiden kuin työntekijöidenkin näkökulmasta.

Palvelumuotoilijan ammattitaidosta on paljon hyötyä, kun toimintaa halutaan parantaa. Ulkopuolisen voi olla helpompi tarkastella tilanteita neutraalisti ja tunnistaa esimerkiksi syy- ja seuraussuhteita lukujen takana.

”Mietitään vaikka, miksi jollekin alueelle ei saada uusia työntekijöitä. Kun sitten mennään paikan päälle ja kysytään oikeat kysymykset, tunnistetaankin tarpeita pintaa syvemmältä ja päästään keskustelemaan oikeista asioista”, Nokua kuvaa.

Nokua työskentelee asiantuntijayritys Nordic Healthcare Groupin palvelumuotoilutiimissä NHG Designissa ja on ollut mukana erilaisissa sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämishankkeissa.

Joskus asiakas – vaikkapa kunta tai sairaanhoitopiiri – kaipaa apua tulevaisuuden visioidensa kirkastamiseen. Joskus tehtävänä on tarkastella työtä ruohonjuuritasolla ammattilaisten ja asiakkaiden näkökulmasta, tunnistaa pullonkauloja ja auttaa sujuvoittamaan prosesseja.

Viime aikoina Nokua on tehnyt esimerkiksi potilaskokemusselvityksiä. Kun erään terveysaseman tiloja ja toimintamallia oltiin uudistamassa, hän jalkautui kentälle jututtamaan asiakkaita ja työntekijöitä.

”Haastattelin heitä tilojen toimivuudesta sekä uudistukseen liittyvistä ajatuksista, toiveista ja peloista. Tein selvityksen sekä suositukset ja annoin ne uudistuksesta vastaavalle arkkitehtitoimistolle. Näin saatiin kokonaisvaltainen näkemys käyttäjien tarpeista eikä vain runnottu uutta tilaa ja toimintamallia käyttöön”, Nokua kertoo.

Muotoilija voi myös auttaa visualisoimalla ja jäsentelemällä monimutkaisia asioita selkeämmin. Nokua on hyödyntänyt tässä graafisen suunnittelun osaamistaan. Hoitoketjun tai potilaan polun mallintaminen voi avata silmät sille, missä olisi parannettavaa.

Nokua kokee, ettei työ kuntien kanssa eroa aina paljonkaan yksityisen puolen kehittämisprojekteista. Kunta-asiakkaita kiinnostaa kehittää palveluja sujuvammiksi, jolloin kustannuksissa voidaan säästää ja kokemusta parantaa. Kun resurssit suunnataan oikeisiin asioihin, jää enemmän aikaa asiakkaille.

Toki budjettiasiat, lainsäädäntö ja jo käytössä olevat järjestelmät tuovat omat rajoitteensa suunnittelulle.

”Toisaalta usein helposti vedotaan järjestelmiin, vaikka ratkaisut eivät välttämättä ole niin tekniikkaan sidottuja. Usein muutoksia voi saada aikaan ihan inhimilliseen käyttäytymiseen liittyvillä asioilla, kuten viestintää lisäämällä.”

Sote-alan hankkeissa työtä tehdään tyypillisesti moniammatillisissa tiimeissä. Tähän Nokualla on ollut koulutustaustansa ansiosta hyvät eväät. Hän on valmistunut Aalto-yliopiston IDBM-ohjelmasta.

”Sote-ala on muotoilijalle tosi otollinen kenttä, jossa pääsee työskentelemään erilaisten ihmisten kanssa ja monipuolisten aiheiden parissa. Samalla tuntuu, että työllä on oikeasti merkitystä”, Nokua sanoo.

Jälkihuollon polku

NHG toteutti pro bono -projektissaan yhteiskehittämisprojektin Vantaan ja Lastensuojelun keskusliiton (LSKL) kanssa. Viestintämateriaali luotiin henkilöstöä ja erityisesti asiakkaita kuunnellen.

TEKSTI MIISA PULKKINEN

Voittajat ovat... etsimme Suomen parhaan muotoilukunnan

Kysyimme vuodenvaihteessa, mitkä ovat ornamolaisten ja muotoilun sidosryhmien mielestä Suomen parhaat muotoilukunnat. Missä muotoilua osataan hyödyntää ja miten se näkyy? Kymmenet vastaajat kertoivat näkemyksensä. On aika paljastaa tulokset:

PRONSSISIJALLA MIKKELI.
Mikkeli Art & Design Week sekä valtakunnallinen muotoilun ja suunnittelun erikoisarkisto Designarkisto ovat hyviä syitä nostaa Mikkeli kartalle. Luovien alojen yhdistys DeSavo liputtaa muotoilun puolesta ja rakentaa alueelle verkostoja. Mikkelissä on toteutettu viime vuosina useita Ornamon aluetoiminnan hankkeita.

MYÖS TÄÄLLÄ YMMÄRRETÄÄN MUOTOILUN ARVO:
Vastaajien mukaan Heinola ja Kouvola ovat muotoilijoille hyviä paikkoja asua ja työskennellä. Maininnat saivat myös Helsinki, Espoo ja Turku.

SUOMEN PARAS MUOTOILUKUNTA ON LAHTI.
Suomen teollisen muotoilun pääkaupungiksi julistautunut Lahti sai kyselyssä eniten mainintoja. Muotoilulla on Lahdessa vuosikymmenten perinteet ja tänä päivänä kaupungissa toimii lähes 200 muotoiluyritystä tai elinkeinonharjoittajaa. Muotoilijoita kaupungissa työskentelee yli 500. Myös Suomen Muotoilusäätiö ja LAB mainitaan Lahden valteiksi. Kyselyn mukaan: ”Lahdessa muotoilu otetaan tosissaan, paikallisten yritysten menestystekijänä.”

HELSINKI
”Muotoilu on osa kunnan strategiaa, onhan Helsinki ollut maailman muotoilupääkaupunki, World Design Capital 2012.”

KOUVOLASSA ON MONEN MUOTOILIJAN ALMA MATER.
Kouvola nousi kyselyn toiselle sijalle muotoilukoulutuksensa ansiosta. ”Kouvola ei varmasti tule ensimmäisenä mieleen kun pohditaan missä muotoilijaksi kouluttautua, mutta moni tunnettu suomalainen muotoilija on aloittanut opintonsa juuri Kouvolassa, nykyisessä Xamkissa, entisessä Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa.”

TURKU
”Kaupungissa vaikuttava Uuden muotoilun yhdistys on aloittanut Muotoilukeskushankkeen suunnittelun ja kulttuurikentän sirpaleisuuden kasaamisen synergiahyötyjen saavuttamiseksi. Odotukset muotoilualan monimuotoisuuden ja arvostuksen lisääntymisestä ovat konkreettiset. Keskuksen uumoillaan valmistuvan vuoteen 2030 mennessä.

ESPOO
”Vetovoimatekijä!”

Demokratiaa muotoilemassa: esittelyssä ornamolaiset kuntavaaliehdokkaat

Heidi Hyytiäinen, 29

Koulutus: Muotoilija YAMK Uudistava johtaminen (LAMK, 2020) ja Muotoilija AMK, Sisustusarkkitehtuuri ja kalustemuotoilu (Savonia, 2015)
Paikkakunta: Turku
Ornamon jäsen vuodesta: 2016
Puolue: Vihreät
Työtehtävä: Tilapalveluvastaava

Kampanja verkossa:
heidihyytiainen.fi
hheidihh Instagramissa

MITEN KEHITTÄISIT KOTIKUNTAASI MUOTOILUN KEINOIN?
Muotoiluajattelu on mielestäni supervoima. Muotoilu lisää empatiaa ja saa voimansa käyttäjälähtöisyydestä sekä monialaisuudesta. Kehittäisin Turkua muotoilun avulla entistäkin asukaslähtöisemmäksi kaupungiksi, joka ottaa palveluiden kehittämisessä vahvasti huomioon palveluiden käyttäjät. Lisäksi esimerkiksi rakennushankkeissa tai terveyspalveluiden järjestämisessä tulisi kuulla kaupungin asukkaita vahvemmin osallistaen heitä kaupunkisuunnitteluun ja palveluiden muotoiluun yhteissuunnittelun kautta. Opiskellessani uudistavaa johtamista ja strategista muotoilua ymmärsin, että muotoiluajattelua työkaluna käyttäen pystytään ratkomaan kompleksisia ja nopeasti muuttuvia haasteita asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti. Toisin myös muotoiluajattelulle ominaisen prototyypittämisen ja palveluiden testaamisen matalammalla kynnyksellä osaksi turkulaista päätöksentekoa. Muotoilun avulla pystytään kuntapolitiikassa lisäämään hyvinvointia, suunnittelemaan uudistuksia kustannustehokkaasti ja keskittymään olennaiseen — asukaslähtöisyyteen.

KUINKA MUOTOILU EDISTÄÄ DEMOKRATIAA?
Muotoilu on luonnostaan demokraattista. Muotoiluprosessi lähtee liikkeelle vaiheesta, jossa otetaan huomioon toisistaan poikkeavia näkökulmia. Parhaassa tapauksessa kuullaan laajasti erilaisten ihmisten ajatuksia muotoiltavaan asiaan liittyen. Asiaa lähestytään muotoilussa tasa-arvoisesti. Muotoiluajattelu useimmiten paljastaa haastetta ratkaistaessa muita epäkohtia ja hiljaista tietoa, joka muuten olisi äänetöntä ja näkymätöntä. Muotoilu antaa äänen asioille, jotka muuten voisivat jäädä huomiotta. Demokratiasta on pidettävä huolta. Erinäisissä yhteyksissä ihmisten empatiakyvyn puute ja vallitseva polarisoitunut ilmapiiri luovat ongelmia vihapuheen, verkkokiusaamisen ja äärimmäisen vastakkainasettelun muodossa. Haluan muotoiluajattelun empatialla tuoda keskusteluyhteyttä ja yhteistyökykyä erilaisten tai eri mieltä olevien ihmisten välille. Mitä paremmin pystymme näkemään asiat muotoiluajattelun kautta laajemmin ja moniäänisemmin, sitä demokraattisempia päätöksiä pystymme tekemään kuntapolitiikassa.

Satu Miettinen, 48

Koulutus: Taiteen tohtori
Paikkakunta: Rovaniemi
Ornamon jäsen vuodesta: 2001
Puolue: Vihreät
Työtehtävä: Dekaani, palvelumuotoilun professori

Kampanja verkossa:
facebook.com/satunkampanja
twitter.com/satumiettinen
instagram.com/satumiettinen/

MITEN KEHITTÄISIT KOTIKUNTAASI MUOTOILUN KEINOIN?
Minulle erityisen tärkeää on kehittää ja edistää mahdollisuuksia kehittää keinoja rovaniemeläisten osallistamisesta päätöksentekoon. Kuntalaisille on tärkeää vaikuttaa oman lähialueensa ja palveluidensa kehittämiseen. Tähän muotoilu on mainio keino. Yhteisöllähtöinen budjetointi, sen kokeileminen kylissä ja kaupunginosissa, olisi hieno pilotti. Myös uudet muotoilun ja taiteen keinot kuulemisessa ja kuntalaisten äänen saamisessa kuuluville ovat erityisen lähellä sydäntäni. Joskus kuva tai video kertoo palveluiden tilanteesta tai kuntalaisen kokemuksesta enemmän kuin laaja raportti. Muotoilu on aina etukenossa ja katsoo tulevaisuuteen. Erilaiset skenaario-työkalut ja ennakointi ovat näinä aikoina tärkeitä työkaluja myös kuntatyössä. Muotoilu mahdollistaa tulevaisuuteen katsomisen ja sen konkretisoimisen erilaisiksi kehittämisvaihtoehdoiksi.

KUINKA MUOTOILU EDISTÄÄ DEMOKRATIAA?
Muotoilun mahdollisuudet demokratian edistämisessä ovat sekä mittavat että uutta hyvinvointia luovat. Kaikki osallistavan ja yhteissuunnittelun keinot ovat tärkeitä kuntalaisten osallistamisessa ja kuulemisessa kuntien päätöksentekoon ja kehittämiseen liittyen. Muotoilun avulla voidaan kokeilla ja kehittää uusia ratkaisuja kuntalaisten palveluiden järjestämiseksi. Muotoilu antaa mahdollisuuksia kehittää palveluita (koulutus, terveydenhuolto, sosiaalihuolto, vapaa-aika, virkistys ja kulttuuri) saavutettavimmiksi, arkeen sopiviksi ja yhdenvertaisemmiksi sekä entistä paremmin kuntalaisten hyvinvointia lisääviksi. Muotoilu mahdollistaa myös kokonaan uudenlaisten palvelumallien kehittämisen, joissa kuntalainen voisi toimia sekä suunnittelijan että toteuttajan roolissa. Tällaista palveluiden yhdessä tuottamista voisi kunnissa kokeilla paljon rohkeammin etenkin, kun mietitään ratkaisuja kylien ja harvaan asuttujen alueiden palveluiden tuottamiseen.

Ilona Törmikoski, 49

Koulutus: Taiteen maisteri TaM - Master of Arts MA in Design Leadership
Paikkakunta: Helsinki
Ornamon jäsen vuodesta: 1994
Puolue: SDP
Työtehtävä: Olen hybridi eli luennoitsija, valmentaja, muotoilujohtaja, muotoilukonsultti ja -yrittäjä omassa suunnittelutoimistossa ja Polku Consultingissa.

Verkossa:
finnishdesigners.fi/portfolio/ilona.tormikoski
Facebook, Instagram, Pinterest, LinkedIn: kaikki löytyy
www.polkuconsulting.fi

MITEN KEHITTÄISIT KOTIKUNTAASI MUOTOILUN KEINOIN?
Kiitos viime kunnallisvaaleissa saadusta luottamuksestanne! Olen saanut olla Helsingin kaupunkiympäristön rakennukset ja yleiset alueet -jaostossa luottamustehtävässä ja nähnyt v. 2017–2021, miten kaupunginosien kaavat on kehittyneet, rakennettu ympäristömme parantunut eri kaupunginosissa ja palvelut, esim. päiväkodit ja koulurakennukset, parantuneet. Paljon on vielä tehtävää - Helsinki on iso kaupunki ja kasvaa koko ajan. Meillä on pöydällä Helsingin ydinkeskustan houkuttelevuuden nostaminen. Tähän liittyy läheisesti kävelykeskustan kehittäminen, Kauppatorin ja Etelärannan visiosuunnitelmat sekä meidän uusi museo. On tärkeää, että kaupungin imagon kannalta merkittävimmät paikat ja rannat säilyvät helsinkiläisten käytössä ja että kaupunginkeskusta voi elää ajassa ja meillä kaikilla on rakentamisen tiivistyessä tarpeeksi virkistysalueita ja merenrantaakin lähellä. Tässä keskustelussa me muotoilijat olemme mukana empatiaosaamisellamme! Oman hyvinvoinnin kannalta keskustan kulttuuripalvelut museoineen ja merenrantojen kävely- ja pyöräilyreitit ovat olleet todella tärkeitä koko 30 vuoden ajan, mitä olen Helsingissä asunut. Toiseksi on tärkeää, että meillä on turvallinen ja nopea joukkoliikenneverkosto. Kolmanneksi lähellä perhettäni oleva asia: olisipa hienoa, että Helsingissä olisi muotoilupainotteinen lukio.

KUINKA MUOTOILU EDISTÄÄ DEMOKRATIAA?
Muotoilulla mahdollistetaan kaikkien osallistuminen yhteiskunnan toimintaan. Palvelumuotoilun avulla tuodaan asukkaiden ja palveluiden tulevien käyttäjien ääni esille jo palveluita suunniteltaessa. Osallistamisen työkalut ja empatiataidot ovat olennaiset; kyky kuunnella, visioida ja visualisoida suunnittelupöydällä kehitysehdotukset päätöksentekoa helpottamaan. Sitten kun päätetään toteuttaa, pitäisi pyrkiä kestävään laatuun. Muotoilulla on siten avainrooli! Käyttäisin kaupungin palveluiden kehittämiseen rohkeasti muotoilua kaikille sektoreille (sivistys, sosiaali, kulttuuri ja kaupunkiympäristö). Rakennetun ympäristön osalta olen ollut mukana kehittämässä mm. Helsingin kaupungin kaupunkitilaohjeistusta ja oman alueen Arabianrannan kävelyreittiopasta. On hienoa, kun asukkaat oppivat näkemään ympäristönsä uudella tavalla ja haluavat kertoa siihen liittyviä tarinoita eteenpäin.
Sote-uudistus on vaativa koko valtakunnan projekti ja Helsinki voi toimia suunnannäyttäjänä sote-palveluiden uudistamisen tiellä.

Hanabi-sohva viehätti valintatoimikuntaa aivan erityisesti.
Hanabi Sofa, 2012, Vivero Oy

Yuki Abe lähestyy suunnittelua aina uudesta näkökulmasta.
Tomoko Acustic and Privacy element, 2015, Vivero Oy

Nykyisin toimistokalusteiden tulee olla helposti liikuteltavia.
Kimono Chair, 2018, Vivero Oy

Yuki Abe on Vuoden 2021 kalustesuunnittelija

Yuki Aben töihin ja työkenttään voi tutustua lisää kotisivuilla:
mottowasabi.fi
luomoa.fi

Valinnan ehdotusten ja hakemusten perusteella tekivät tänä vuonna Vuoden 2020 sisustusarkkitehtitoimistosta sisustusarkkitehti SIO **Tiina Närkki**, *vuoden kalustesuunnittelija 2019, sisustusarkkitehti SIO* **Ari Kanerva**, *sisustusarkkitehti SIO* **Petra Lassenius** *ja arkkitehti SAFA* **Eero Lundén**. *Tuomariston sihteerinä toimi SIOn pääsihteeri* **Minna Borg**.

YUKI ABELLA on pitkä kokemus kalustesuunnittelijana. Hän on 2000-luvun lopusta lähtien suunnitellut tuotantoon lukuisia kalusteita Viverolle. Yhteistyö alkoi jo opiskeluaikana ja on jatkunut näihin päiviin saakka. ”Usein se olen minä, joka tarjoan ideoita ja ehdotuksia, toisinaan toimeksiantoa tulee yrityksen puolelta.” Inspiraation lähteenä voi toimia vaikka televisiosarja. Tästä esimerkkinä vaikka avantgardistinen Nunna-tuoli, johon idea lähti The Handmaid’s Talesta ja kuviosta ääretön.

Tämän vuoden valitsijoiden mielestä Yuki Aben suunnittelemat kalusteet ovatkin sympaattisia, leikkisiä ja niissä korostuvat huolelliset detaljit sekä käytettävyys. Suunnittelu on persoonallista ja kekseliästä. Lopputuloksessa yhdistyy kauniilla tavalla japanilainen ja suomalainen minimalistinen estetiikka.

Yuki työskentele Mottowasabi Oyssä yhdessä sisustusarkkitehti SIO **Anna Salosen** kanssa. He ovat osakkaita myös Luomoa Oy:ssä, jossa tehdään tuotemuotoilua ja uudenlaisia konsepteja sisätilojen rakentamiseen. ”Suunnittelua korona-aika on toistaiseksi muuttanut vähän, tai ehkä sillä lailla kyllä, että nyt kalusteet ovat mobiileja. Siksi kalusteisin laitetaan entistä useammin pyöriä, liikuteltavuuden ja muuntojoustavuuden helpottamiseksi”, Yuki kertoo.

Yuki on valmistunut Taideteollisesta korkeakoulusta sisustusarkkitehdiksi ja kalustesuunnittelijaksi vuonna 2005. Opiskeluhistoriaa on myös Lahden muotoiluinstituutista ja vaihdosta Musashino Art Universitystä Tokiossa.

Vuoden tekstiilitaiteilija Erja Hirvi vannoo hyvän suunnittelun nimeen

Tekstiilitaiteilijat TEXO ry on valinnut Vuoden 2021 tekstiilitaiteilijaksi **Erja Hirven** (s. 1968). Maamme merkittävin tekstiilitaiteen palkinto on kollegiaalinen tunnustus korkeatasoisesta työstä.

VIRROILLA VARTTUNEEN Hirven tie kohti tekstiilitaiteilijan ammattia alkoi Tyrväältä, jossa hän aloitti kivisepän opissa ja valmistui tekstiilipuolelta. ”Taikissa sitten hurahdin painamiseen. Aloitin aamulla ja illalla monivärinen, raporttiin painettu kangas oli yleensä valmis. Metallipajan työmestari auttoi hitsaamaan kasaan kankaan levyisen, kevyen alumiinikehyksen, jolla sain helpommin painettua melko kookkaita aiheita. Sillä painoin myös ensimmäisen näyttelyni kankaat.”
Ensimmäinen näyttely johti yli 20-vuotiseen yhteistyöhön Marimekon kanssa. Sinne Hirvi teki myös taiteen maisterin lopputyönsä ja suunnitteli esimerkiksi Lumimarjan sekä Purnukan, joista suuri yleisö hänet tuntee. Sittemmin Hirvi on laajentanut kudottujen tekstiilien, paperituotteiden ja kodinsisustusesineiden suunnitteluun useille yrityksille. ”Ammatillisesti olen tyytyväinen, että olen saanut työskennellä hienojen yritysten ja ihmisten kanssa ja kehittynyt ilmaisussani itselleni tärkeään suuntaan. Suurimpia kohokohtia on ollut oman tien löytäminen, joka ei ollut kohdallani helppoa.”
Moni ammatillinen onnistuminen on syntynyt painokoneen äärellä. ”Painokoneet ja -tekniikat ja mahdollisuus olla prosessissa mukana on vaikuttanut moniin malleihin. Marimekossa olen saanut usein vaikuttaa itse toteuttamistapaan; malli on voitu painaa kankaalle ja avokaavio päälle, jolloin värit sekoittuvat ja pehmenevät, kuten Päiväntasaajassa. Purnukka-malliin kehitin jopa liian haastavan systeemin. Tietyt säilykkeet painetaan aina tiettyjen liemien kanssa päällekkäin, mutta osittain ristiin, jolloin lopputulosta on vaikeampi ennakoida.”
Nykyinen työtapa on perua Kiasman ja Marimekon Kimpassa-näyttelystä (2014), jonka teokset Hirvi maalasi vesipetsillä vanerille. Se vaati nopeutta, joka jäi pysyväksi tavaksi. Useat Samujille suunnitellut mallit on maalattu ilman luonnosvaiheita.
”Tähän ovat vaikuttaneet myös taiteelliset briiffit ja luottavainen ja innostava ilmapiiri.”
Pikamuotia Hirvi vieroksuu. ”Suunnittelun kestävyys liittyy suunnittelun laatuun. Mitä huonompi lopputulos, sitä kertakäyttöisempi tuote. Suunnittelija pystyy ottamaan huomioon joitain asioita liittyen vastuullisuuteen, mutta mielestäni nekään eivät korvaa hyvän suunnittelun merkitystä.”

Orac Decor -koristelistat – kauneuden ja käytännöllisyyden saumaton liitto
Listoilla voidaan korostaa upeasti yksityiskohtia ja tehdä persoonallisia ja näyttäviä sisustusratkaisuja. Kaikki listat on mahdollista maalata haluttuun värisävyyn ja asentaa täysin saumattomiksi. Mallistoon kuuluu yli 400 erilaista Euroopassa vastuullisesti valmistettua tuotetta.

Oy Orient-Occident Ltd
Puhelin (09) 260 660
asiakaspalvelu@orientoccident.fi
www.orientoccident.fi

KORKEASTI KOULUTETTUJEN KASSA

Kun työelämässä sattuu, meillä tapahtuu.

KOKO tarjoaa turvaa, tukea ja tulevaisuudenuskoa korkeasti koulutetuille. Tee fiksu päätös ja varmista selustasi työelämässä.
kokokassa.fi

Bryggman-rahaston apuraha 2021

Sisustusarkkitehti Carin Bryggmanin ja professori Erik Bryggmanin rahaston apuraha, 7 500 €, julistetaan SIOn nuorten jäsenten haettavaksi.

Apurahan saajan tulee olla opintonsa päättänyt, enintään 35 vuoden ikäinen sisustusarkkitehti, joka on hyväksytty SIOn varsinaiseksi jäseneksi viimeistään lokakuussa 2020.

Vapaamuotoiset hakemukset lähetetään 31.5.2021 mennessä os: office@sio.fi

SIO | Sisustusarkkitehdit *Inredningsarkitekterna*

Ks. lisää **www.sio.fi**

ILMOITUS

ELÄMÄN JA TAITEEN VUORISTORADALLA

Markku Piri: MUODOTON ELÄMÄ.
Siltala 2020. 333 s.

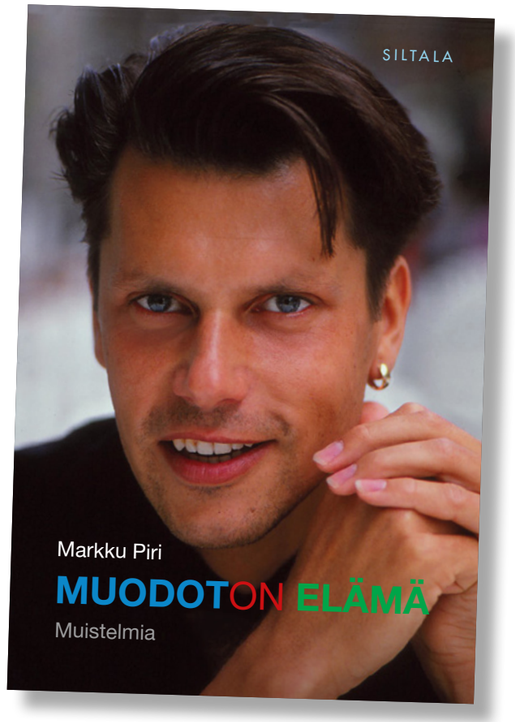

MUOTOILIJA **Markku Pirin** kirja eroaa viime vuoden muista taiteilijaelämäkerroista siinä, että se on itse kirjoitettu ja renessanssihenkisesti taiteen ja elämän koko skaalalla liikkuva. Pirillä on paljon yhteyksiä myös musiikkiin: hän on laulutaiteen ihailija ja ooppera- ja baletin tarkkakatseinen seuraaja, ja 2000-luvulla hän on kunnostautunut myös konserttien tuottajana, enin kodeissaan Karkussa ja Huittisten Vanhassa pappilassa. Sitten hän yritti pistää lusikkaansa myös nykyisen asuinpaikkansa Hämeenlinnan kulttuuriin. Kaikissa näissä hän on joutunut kohtaamaan pikkukaupunkilaisen ahdasmielisyyden, joka saa kirjassa satikutia.

Muodoton elämä on Pirin näköinen rönsyilyssään. Se kertoo tietenkin hänen urastaan, jossa hän on edennyt tekstiilitaiteesta keramiikkaan, lasitaiteeseen, maalauksiin, pukusuunnitteluun sekä urheilu- ja muiden tapahtumien visuaalisen ilmeen luomiseen.

Saavutuksia kirja todella pursuaa, kun taas inspiraation lähteille olisi voinut sukeltaa enemmänkin. Onneksi Pirillä on aikaa myös ympäristön ja ihmisten tarkoille havainnoille. Monivuotinen asuinpaikka New York sekä Portugal, Japani, Italia ja muut kiintopisteet avautuvat persoonallisesti koettuina eivätkä vain uran näyteikkunoina. Musiikki kulkee monessa mukana.

Avoin homotaiteilijan näkökulma on suomalaisissa biografioissa sangen uusi. Aids-epidemian pahimman vaiheen kuvaus näköalapaikalta New Yorkin homopiireistä on raastavaa luettavaa, ja Vammalan silmäätekevien homofobia karmaisee. Mistään uhriutuvasta taistelukirjasta ei ole kyse, vaan kaikki nivoutuu taiteilijan omakohtaiseen kehitystarinaan, vaikeasta isäsuhteesta alkaen.

Piri on sosiaalinen verkostoituja, ja erilaiset ystävät niin muotoilu- ja taidemaailmasta kuin intiimit ihastuksetkin vilistävät kirjassa runsaslukuisena, joskus vain etunimeltä mainiten. Juoruiluun ei silti syyllistytä, eikä suhteiden loppukaan jätä katkeraksi. Näin esimerkiksi **Karita Mattilan** kohdalla, josta avautuu yhteisten työtehtävien kautta kompleksinen kuva.

Piri sivuaa yleisemminkin suurten diivojen ja homomiesten symbioottista suhdetta.

Kriittinen katse moniin asioihin tuo kirjaan särmää. Hämeenlinnan Sibelius-säätiön ja sen johtajan **Erkki Korhosen** edesottamukset käydään läpi perinpohjaisesti. Säveltäjän 150-vuotisjuhliin luvattiin mannaa taivailta, mutta lopputulos oli konkurssi. Eteen piirtyy kauhukuva suomalaisen maalaiskaupungin politiikan teosta ja hyvä veli -verkostoista.

Tragiikkaa kirjaan tuo Pirin oma taistelu uusiutuvaa syöpää vastaan, ja sen vaiheet hän kuvaa rehellisesti. Estetiikasta kumpuava elämänvoima, kauniiden asioiden palvonta kulkee onneksi läpi kirjan vapauttavana, ja se näkyy myös rikkaassa kuvituksessa.

HARRI KUUSISAARI

RONDO CLASSIC 2|2021

Ornamo-lehden lukijoille kirja Siltalan verkkokirjakaupasta tarjoushintaan 20,90 (+postikulut). Alennuskoodi: piritarjous
https://www.siltalapublishing.fi/kirjat/muodoton-elama/

SILTALA

TANJA AHOLA

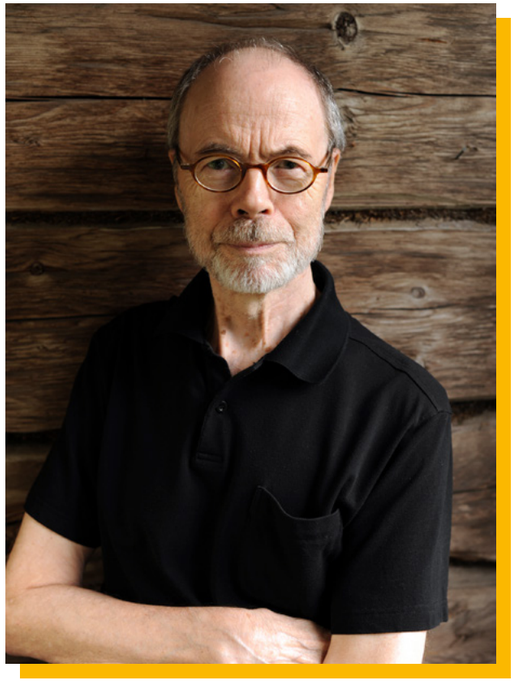

Käyttäjän ymmärtäjä

PRO FINLANDIA -PALKITTU Jussi Ahola on nähnyt teollisen muotoilijan ammatin kehityskaaren. Hän valmistui ensimmäiseltä teollisen muotoilun opintolinjalta Taideteollisesta oppilaitoksesta vuonna 1965. Uusi ammatinkuva oli kehitetty vastaamaan vauhdilla kehittyvän teknologia- ja koneteollisuuden tarpeita.

Yli puoli vuosikymmentä ammatin syntymisen jälkeen korostuu muotoilijan asiantuntijan, visionäärin ja kehittäjän rooli. Vastassa ovat isot kysymykset, kuten ilmastonmuutos ja väestön vanheneminen. Nämä asiat pyörivät nyt myös teollisen muotoilun pioneerin Jussi Aholan mielessä.

”Niin sanottu ekologinen muotoilu on monitahoinen asia. Sen piiriin on Suomessa liitetty vahvasti ensin paperi, ja sitten puu. Verkkokaupan yleistyessä ekologisiksi koettujen pahvipakkausten määrä kuitenkin usein kaksinkertaistuu, kun tuote on ensin omassa ja sitten lähetyspakkauksessa. Tieto kulkee valon nopeudella, mutta tavarat eivät. Paketteja kuljetellaan yhä pidempiä matkoja ja enemmän: varastoista lähetyskeskuksiin ja sieltä asiakkaille, ja usein myös takaisin päin palautuksina.

Puumateriaalia voi kutsua ekologiseksi vain, jos se jalostetaan mahdollisimman pitkäksi aikaa hiiltä sitoviksi tuotteiksi, kuten puutaloiksi ja kalusteiksi. Tuotteiden materiaalina teräslevy voikin olla ekologisempi vaihtoehto: metallin kestävyyslujuus on parempi, sen voi uudelleen sulattaa ja suunnitella taas uusia tuotteita.

Omassa työssäni kestävintä lienee on se, että suunnitellaan tuotteille tarkoituksenmukaisuuden, fyysisen kestävyyden ja estetiikan avuilla syntyvä mahdollisimman pitkä elinkaari. Jos ajatellaan pelkkää materiaalia, niin oma ekologinen syntini lienee australialaisyritykselle suunnittelemani muovituoli. Omaksi yllätykseksenikin sitä valmistettiin 4,2 miljoonaa kappaletta. Ympäristöahdistusta lieventää se, että tuolit pyörivät kierrätyskäytössä edelleen hyvän kestävyytensä, pinottavuutensa sekä edullisesti ja nopeasti valmistettavan muodon ansiosta. Käytöstä poistetun tuolin materiaalin kierrätyksessä helpottaa yhden materiaalin käyttö. Tekstiili- ja vaatesuunnittelijat tuntevat saman ongelman sekakuitukankaiden ja lankojen soveltumattomuudessa kierrätykseen. Elinkaari lyhenee, jos suunnittelee tuotteen pelkän ulkomuodon varassa.

On tärkeää, että Ornamo ja Designmuseo tuovat esiin myös vähemmän julkisesti tunnettua teknologiamuotoilua, olkoon se siten fyysisiä laitteita tai digitaalisia ympäristöjä.

Tuomalla teollista muotoilua esiin, kaikkien muotoilijoiden arvo ymmärretään paremmin isojen kokonaisuuksien ja ekosysteemien ymmärtäjinä, joilla on luova kyky hahmottaa ja tutkia miten tulevaisuuteemme voi vaikuttaa positiivisesti. Muotoilijan ensisijainen tehtävä on tarkastella suunnittelukohdetta ihmisen näkökulmasta, elämää laajemmin ymmärtäen.

Ornamon yhteisöllinen rooli on tärkeää, koska voimme yhdessä ratkaista työssämme eteen tulevia kysymyksiä. Kun ensimmäiset muotoilutoimistot syntyivät Suomeen 70-luvun alkupuolella, niin me

ILMARI AHOLA

Jussi Ahola on suunnittelut lukuisia valvomoita, joista esimerkkinä kantaverkkoyhtiö Fingridin valvomon kokonaissuunnittelu korkeussäädettävine valvomopöytineen ja erikoiskalusteineen vuodelta 2011. Studio Bergroth suunnitteli tilan muut kalusteet ja sosiaalitilat sekä insinööritoimisto KARR Control toimi valvomotekniikan asiantuntijana.

Aitec Oy:n valmistama teollisuusrobotin ohjauskaapin paneeli vuodelta 1988.

nuoret teolliset muotoilijat sovimme keskenämme, että jos meiltä pyydetään tarjousta, niin ei tehdäkään luonnoksia siinä vaiheessa. Ensin tavataan asiakas, ja perehdytään suunnittelukohteeseen ja yritykseen. Sen jälkeen tarjotaan työsuunnitelma ja hinta, joka perustuu tuntiveloitukseen, ja siihen sitten päälle mahdolliset lisätyöt, jos tarvetta tulee.

Tämä oli tärkeä askel, koska sitä ennen teollisia tuotteita suunniteltiin yrityksissä tehtaiden teknisistä lähtökohdista, ja vasta loppuvaiheessa huomattiin, että muotoilu puuttuu. Muuta ei juuri ollut enää siinä vaiheessa tehtävissä kuin värin ja grafiikan valinta.

Ornamon illanistujaisissa sopimamme tarjouskäytännön ansiosta alkoi yrityksiin syntyä monialaisia työryhmiä: muotoilijoita, yrityksen teknistä henkilökuntaa, markkinointiväkeä ja ylintä johtoa. Korostimme aina ja sanon edelleen, että muotoilijan pitää olla kehitystyössä mukana alusta loppuun asti. Olen joutunut 2000-luvulla siihenkin tilanteeseen, että esittelemäni luonnoksen jälkeen minut jätettiin kesken prosessin pois. Tehdas jatkoi omin päin suunnittelua. Eihän siitä hyvä tullut.”

Jussi Ahola kokoaa parhaillaan omaa uraansa kirjaksi. Siitä tullee tahtomattakin kotimainen teollisen muotoilun oppikirja numero kaksi, koska kokemustieto on muotoilijan arvokkain perintö tuleville sukupolville. Ensimmäisen, ja toistaiseksi ainoan suomenkielisen teollisen muotoilun oppikirjan Ahola julkaisi jo vuonna 1980.

Vaikka oma suunnittelutoimisto on jo paketissa, niin tuoteideoita ja protoja Aholalta syntyy yhä luontaisesti. Työn alla on sekä kalusteteollisuuteen että kotinikkareille sopiva liimaton liitos, jolla kätevästi kootaan kalusteita kuhunkin tarpeeseen logistisesti järkevimmässä paikassa.

TEKSTI MINNA BORG

Vaativien kohteiden taitaja kaikilla mantereilla

Marko Nenonen
Sisustusarkkitehti SIO

Marko Nenonen hallitsee vaativien kohteiden korkeatasoisen suunnittelun.

Hän on valmistunut sisustusarkkitehdiksi Lahden Muotoiluinstituutista vuonna 2001 ja taiteen maisteriksi Aalto-yliopistosta kalustesuunnittelun maisteriohjelmasta vuonna 2015. Marko on ollut aikoinaan myös opiskelijavaihdossa Danmarks Designskolessa Kööpenhaminassa. Vuonna 2006 he perustivat yhdessä sisustusarkkitehti SIO **Taina Lehtisen** kanssa Protest Design Oy:n, joka toimii Tampereella 100-vuotiaassa hirsitalossa. Marko muistetaan myös hauskasta, kartioista koostuvasta Campanula-kattovalaisimesta sekä Aallon lopputyöstään, Fold-pöydästä istuimineen.

Toimiston referensseihin kuuluu myymälöitä, ravintoloita, toimistoja, edustustiloja ja sairaaloita. Suurlähetystöt, lähettiläiden edustustilat ja sairaalasuunnittelun määrä korostuvat tehtyjen töiden listassa. Koronatilanne on tuonut haasteita erityisesti ulkomailla sijaitsevien kohteiden suunnitteluun, koska paikalla ei päästä käymään. Työmaat ovat onneksi käynnissä, mutta joidenkin ravintolakohteiden toteutus on lykkääntynyt.

Marko on ollut luomassa Suomi-kuvaa monissa ulkoministeriön kansainvälisissä hankkeissa ja tällä hetkellä työn alla on suurlähetystöjä lähes kaikilla mantereilla. Valmistuneisiin kohteisiin lukeutuvat mm. Suomen New Yorkin pääkonsulaatti ja YK-edustusto sekä Suomen suurlähettiläiden virka-asunnot Berliinissä, Soulissa, Washingtonissa ja Buenos Airesissa. ”Kaikissa kohteissa on punaisena lankana suomalaisen kulttuurin, taiteen, osaamisen sekä suomalaisen muotoilun esiin tuominen sisustusarkkitehtuurin keinoin”, kertoo Marko.

Suomen edustustojen tilat suunnitellaan periaatteessa kuten muutkin työympäristöt, lähtökohtana toimivat tilojen toiminnallisuus ja sen asettamat vaatimukset sekä rakennuksen arkkitehtuuri. Turvallisuuteen liittyvät seikat kuitenkin korostuvat näissä kohteissa erityisesti. Myös kohdemaan erityispiirteet ja rakentamisen lainsäädäntö tulee ottaa huomioon, joka vaatii yhteistyötä myös paikallisen arkkitehdin kanssa. ”Ulkomaille pyrimme tekemään Suomi-kuvaa tukevia ja rakennusten arkkitehtuuria kunnioittavia, laadukkaita kokonaisuuksia, joissa käytämme suomalaisia design-tuotteita ja joihin suunnittelemme myös uniikkeja kalusteita ja -valaisimia. Hyvä lähtökohta on, että kotimaisuuteen ja korkeaan laatuun panostetaan.” Marko summaa.

Viimeisimpiin töihin lukeutuvat myös Tampereen Yliopistollisen sairaalan sisustuskonsepti sekä uusi päärakennus. Juuri nyt toimistossa työn alla ovat Oulun yliopistollisen sairaalan sekä Vaasan keskussairaalan suunnitelmat. Sairaalasuunnittelu on erikoisosaamista ja tiivistä yhteistyötä muiden suunnittelijoiden, käyttäjien ja joskus taiteilijoidenkin kanssa. Tavoitteena on luoda selkeä ja yhtenäinen visuaalinen ilme tiloihin sekä lisätä viihtyvyyttä, jotta työskentely ja asiointi sairaalassa olisi mahdollisimman miellyttävää. Asiakkaille on tärkeää, että toimintaympäristö on esteetön ja opastaminen johdonmukaista. Sairaalaympäristön suunnittelussa materiaalivalinnat ovat hyvin keskeisiä puhtaanapidon ja huollon kannalta koska tilat ovat erittäin kovalla kulutuksella ja uusimisväli on pitkä. Hyvällä suunnittelulla helpotetaan niin työntekijöiden kuin potilaiden arkipäivää.

1. Marko vastasi Suomen New Yorkin pääkonsulaatin ja YK-edustuston uuden monitilatoimiston sisustusarkkitehtisuunnittelusta. Rauhoittava, 52. kerroksessa toimiva tauko- ja kohtaamistila muuntuu tarvittaessa nopeasti kokoustilaksi. Orgaaninen puutappikatto ja pöydät ovat osa suomalaisten puuseppien toteuttamaa, Markon suunnittelemaa mittatilauskalusteiden kokonaisuutta.

2. TAYS:n uusi pääaula toimii alueen solmukohtana ja sisältää monenlaisia toimintoja ja palveluita. Marko suunnitteli neuvontatiskistä huomiota herättävän keskusmajakan osana laajaa sisustus- ja opastekokonaisuutta. Sama muotokieli toistuu myös muunneltavissa penkeissä sekä ravintolan kiintokalusteissa. Pääaulaa elävöittävät Kirsi Kaulasen ja Teija-Tuulia Aholan taideteokset.

3. Visit Tampereen vierailijakeskuksesta Marko suunnitteli rennon olohuoneen palvelemaan erilaisia tapahtumia ja kokoontumisia. Tila toimii myös näyttelynä tamperelaisten yritysten ja organisaatioiden tuotteille ja palveluille.Taiteilija Tuomo Rosenlund toteutti urbaanin teoksen suoraan seinään piirtämällä. Tila on osa Tampereen kansi Visit Centeriä.

ANDERS PORTMAN / KUVIO OY

Helsinki Design Village Oy

teollinen muotoilija **Pekka Toivanen**

TASAN NELJÄ VUOTTA SITTEN Voitto Kangas allekirjoitti merkittävän vuokrasopimuksen Helsingin kaupungin kanssa. Hänen edustamansa yhtiö Startup Maria Oy sai vuokrata 5221,6 neliötä kaupungilta edulliseen hintaan.

Nyt helsinkiläinen yrityskeskittymä on pohjoismaiden suurin Startup Campus. Menestys on ollut valtaisaa. Vuokrattavan toimitilan pinta-ala on 20 000 neliötä ja jäseniä yhteisössä on yli 1300. Suunnitteilla on historiallisen sairaala-alueen eteläosaan yli 50 000 neliömetriä uudisrakentamista.

Maria.io:n yritykset valitaan tiukan seulan läpi, kertoo nykyinen johtaja **Ville Simola**. Mukaan pääsevät firmat, joilla on skaalautuva liiketoimintamalli ja tuoteaihio, jolla on mielellään maksavia referenssiasiakkaita. Lisäksi tarvitaan yksityistä sijoituspääomaa, vahva teknologiaosaaminen ja monipuolinen tiimi. Muotoilualan yrityksistä hyvin harva mahtuu tähän muottiin – vaikka design onkin monen startupin dna:ssa.

Vuoden 2020 viimeisenä päivänä valmistui Marian sairaalan naapurissa sijaitsevasta Lapinlahden sairaala-alueesta selvitys, jossa julkaistiin toimenpide-ehdotukset sen kehittämiseksi. Yhtenä ideana on perustaa kaupungin toimesta Kiinteistö Oy Lapinlahti, joka tarjoaisi tiloja vuokralle siten, että mielen hyvinvointi säilytetään osana alueen toiminnallista identiteettiä.

Olisiko Helsinki World Design Capitalin mahdollista tässä huomioida muotoilualan yrityksiä ja design startuppeja? Lapinlahteen voisi rakentua Helsinki Design Village, jossa useat erityyppiset muotoilualan firmat toimivat. Se on lähellä myös Maria Start up -keskusta, Sitraa, Business Finlandia ja Ruoholahden kuhinaa.

Historiallinen ympäristö sopii erinomaisesti luoville suunnittelijoille, uusille kyvyille ja jo asemansa vakiinnuttaneille toimijoille.

Tanssin talo on jo rakenteilla. Taiteilijoilla on Kaapelitehdas ja teknologiastartupeilla Marian sairaala. Lapinlahdesta voisi tulla sisustusarkkitehtien, kuvittajien, graafikoiden, muotoilijoiden ja useiden luovan talouden toimijoiden keskus, jossa on myös arkkitehtuuriin ja ympäristösuunnitteluun liittyvää kompetenssia kehittää arvokasta miljöötä. Ja kuten tunnettua, hyvä arkkitehtuuri ja muotoilu tuottaa paitsi taloudellista tulosta, myös mielen hyvinvointia.

Lähetä kysymys
jussi.ilvonen@ornamo.fi

Etätyön tekeminen ulkomaille: viisi neuvoa freelancerille

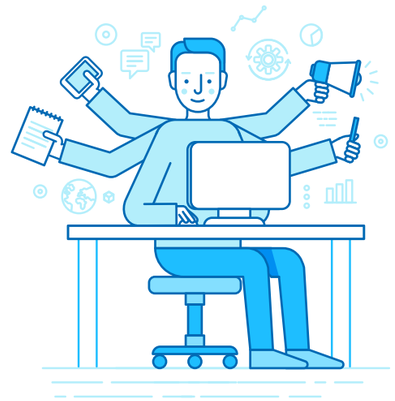

Teollinen muotoilija Antti on saanut kiinnostavan ehdotuksen. Hän voisi kesällä tehdä osa-aikaisen palkkatyönsä ohella neljän kuukauden pituisen konsultointiprojektin finanssialan yritykselle, joka sijaitsee toisessa EU-maassa. Antin saamien tietojen mukaan kyse on ”freelance-työstä”, joka tehdään kokonaan etänä Suomesta käsin. Antti miettii, miten projektista ja etenkin laskutuksesta olisi luontevinta sopia, kun hänellä ei tällä hetkellä ole omaa yritystä.

Tänä päivänä on yhä helpompaa tehdä muotoilutyötä etänä ulkomaisille asiakkaille, ja koronaaika on vielä jouduttanut kehitystä. Esim. kesätöitä tai harjoittelupaikkaa voi hyvin etsiä myös ulkomailta. Projekteista sopiessa on erityisen tärkeä pitää mielessä seuraavat viisi seikkaa:

1. Freelance-työ on juridisesti epäselvä käsite – se voi tarkoittaa niin palkkatyötä kuin yrittäjyyttäkin. Kannattaa varmistaa esim. toimeksiantosopimusluonnoksen ehtoja silmäilemällä, että kyse on todella toimeksianto- eikä työsuhteesta. Jos työstä maksetaan palkkaa ja työ tapahtuu selkeästi työnantajan valvonnan ja määräysvallan alaisena (nk. direktio-oikeus), on todennäköistä, että kyse on juridisessa mielessä työsuhteesta. Jos työntekomuodon oikeudellinen status on sovittu epäselvästi, se voi jälkikäteen aiheuttaa mutkikkaita kiistoja.

2. Yrittäjän tulee riskienhallinnan ohella vastata omista yrittäjyyteen kuuluvista kuluistaan. Vastaavasti on tärkeää huomioida tämä asia omassa hinnoittelussaan. Immateriaalioikeuksia, niiden siirtymistä ja arvoa on myös hyviä pohtia tapauskohtaisesti osana omaa hinnoittelua. Laskutus kannattaa sopia mahdollisimman etupainotteiseksi.

3. Ennen työn vastaanottamista kannattaa varmistaa, että nykyisen palkkatyön työsopimusehdot sallivat uuden osa-aikaisen työn yrittäjänä. Erityisen tarkkana tulee olla, jos uusi työ voi olla suoranaisesti kilpailevaa toimintaa. Tällöin ei missään nimessä kannata edetä asian kanssa ennen kuin on neuvotellut nykyisen työnantajan kanssa.

4. Jos suunnittelutoimeksiannosta sovitaan kahden EU-maassa olevan yrittäjän tai yrityksen välillä, hoituu laskutus pitkälti samoilla periaatteilla kuin kotimaassa. Arvonlisäverovelvollisen elinkeinonharjoittajan tulee kuitenkin muistaa, että kun palvelua myydään toiseen EU-maahan, arvonlisäveron suorittaa myyjän sijaan ostaja (nk. käännetty verovelvollisuus). EU-palvelukaupassa myyjä tarvitsee ostajan alv-numeron (VAT number), jonka oikeellisuus on aina tärkeää tarkistaa EU:n VIES-järjestelmästä.

5. Yritystoiminnan organisointi: laskuttaa voi esim. toiminimiyrityksenä, mutta hyvä nyrkkisääntö on, että turvallisinta on tehdä toimeksiannot yhtiömuotoisen yrityksen kautta. Tällöin vastuu lähtökohtaisesti rajoittuu omaan yritykseen. Toisaalta riskienhallinnassa sopimuksella hyvin määritellyt vastuunrajoitukset ovat kaiken a ja o, jota riittävän kattava yritystoiminnan vakuutus vielä täydentää.

Ornamon lakimies palvelee jäsenasioissa maanantaisin ja torstaisin klo 9–17. Palvelu on Ornamon jäsenille maksuton.

Vuodenaikataiteilija.

TEKSTI HILLA UOTILA KUVAT JOHANNES RANTASALO, ALMA JANTUNEN

Johannes Rantasalo

Lasitaitelija Johannes Rantasalo yhdistää työssään taidokkaasti lasia ja metallia. Hän on Taiteilijat O:n vuoden 2021 Kevään taiteilija.

“LASITAITEEN PROSESSISSA suosikkivaiheeni on itse lasin puhallus. Muutos ja liike siirappimaisesta nesteestä kohti kovaa läpinäkyvään objektia on nopea ja jännittävä. Hetki, kun kuuma massa saa muotonsa, on yhä vuosienkin jälkeen taianomainen.

Työskentelin pitkään pelkän lasin kanssa, kunnes aloin yhdistää siihen metallia. Aloitin taideopintoni metalliartenomilinjalla, mutta Wetterhoffin lasiopinnot veivät minut mennessään. Meni vuosia, ennen kuin palasin takaisin metallin pariin taiteessani ja tätä kautta olen löytänyt tekemisestäni uusia ulottuvuuksia. On kiinnostavaa, miten samankaltaisia nämä kaksi materiaalia ovat työstettäessä – prosessia yhdistää plastisuus ja kuuma lämpötila. Valmis lasi reagoi voimakkaasti valon kanssa ja metalli luo kokonaisuuteen kontrasteja.

Minulle itselleni lisääntyvä kevään valo tarkoittaa energiaa ja uuteen asettumista. Nuutajärvellä vuosi käynnistyy hitaasti. Kevät on parasta aika suunnitella näyttelyitä ja uusia projekteja, kun vuosi vasta hakee muotoaan. Yhdessä Alma Jantusen kanssa omistamassani Lasisirkusessa valmistaudumme tulevaan ja tarkastelemme hiljaa elämään heräävää lähiympäristöämme.

Vaikka taidettani myydään ja esitetään globaalisti, on itse työn tekeminen paikallista. Se pakottaa leikkiin ja havainnointiin lähellä. Luova tekeminen ja oleminen, ja vapaus, jonka yhdistän taiteeseen, on minulle itseisarvoista elämässä.

Johannes Rantasalon ja Alma Jantusen yhteinen Lasisirkus perustettiin Nuutajärvelle vuonna 1999. Studio on erikoistunut taidelasiin.

Chiquita tell me what´s wrong. ”Geenimanipuloidun hyönteishedelmän identiteettikriisi.”

Sway with me. ”Ankat tavoittavat hienosti Dean Martinin savuisen ja vienosti viskintuoksuisen keinunnan.”

Nonsensemitali ja kuuden banaanin yhteys. ”Dada ja Nonsense, olisinpa elänyt sata vuotta sitten!”

Pope. Teos on kunnianosoitus taidemaalari, taidegraafikko ja kuvanveistäjä Harro Koskisen työlle.

Pako. Rantasalo inspiroituu taidehistoriasta ja populaarikulttuurista. Teoksessa sekuntikellotettu räjähdys johtaa pakoon ”pään sisältä”.

Saara Kinnunen suunnitteli vastuullisen jalkineen Vuolas-brändilleen apurahan turvin.

Ornamo-säätiö tukee kestävämmän huomisen hankkeita

Muotoiluosaamisella ja taiteella on merkittävä rooli paremman arjen rakentamisessa. Ornamo-säätiön myöntämillä apurahoilla on viime vuosina toteutettu monta hienoa vastuullisuushanketta niin ympäristövastuun, vastuullisen yrittämisen kuin sosiaalisen vastuun kulmasta. Edellisessä Ornamon lehdessä esitellyn Ars Longa -senioritalohankkeen rahoittamisen lisäksi laadukkaampia ja kestävämpiä ratkaisuja on toteutettu myös seuraavissa säätiön tukemissa hankkeissa.

SANNA MAJANDER VEI MUOTOILUA KEHITYSVAMMAISTEN JA AUTISTIEN PIENRYHMÄKODIN ARKEEN

Sanna Majander toteutti Ornamo-säätiön Mirja Tissarin rahaston apurahalla työpajakonseptin kehitysvammaisten hoitokotiin Villa Susannaan, joka on pääsääntöisesti aikuisille kehitysvammaisille ja autisteille suunnattu pienryhmäkoti Kouvolassa. ”Apuraha mahdollisti itselleni uudenlaiseen kohderyhmään tutustumisen. Luottamus välillämme kasvoi pikkuhiljaa, lopulta asiakkaiden sydämellisyys ja aitous, nauru ja onnistumisen ilo jäivät päällimmäiseksi mieleeni – ja kiintymys oli molemminpuolista”, Majander kertoo.

”Virikkeellinen ympäristö rohkaisee tutkimaan ja kokeilemaan sekä saamaan kokemuksia omasta kehosta ja sen rajoista”, kuvailee Majander. ”Esimerkiksi värien käyttö, piirtäminen, maalaus tai muovailu toivat selkeästi myönteisiä kokemuksia ja onnistumisen tunteita. Joillekin puheen tuottaminen on hankalaa, ja heidän kanssaan muovailu eri materiaaleilla toimi parhaiten.” Korona aiheutti muutoksia Majanderin projektin aikataulutukseen: keväällä oli keskityttävä tilan sisustamiseen ja varustamiseen, koska työpajatoimintaa ei voinut aloittaa. ”Tavoitteeni oli toiminnan vakiinnuttaminen, ja kun tila on valmiina, uskon että henkilökunta tulee käyttämään sitä asiakkaiden kanssa.”

TOPI MÄKINEN LEVITTI TIETOA VEGAANISESTA MUOTOILUSTA

Topi Mäkisen Ornamo-säätiön yleisrahastosta saama apuraha vegaanisen muotoilun projektiin tuki Mäkisen tutkimusta eettisyyden, ekologisuuden sekä muotoilun suhteista. Veganismi on nousemassa marginaali-ilmiöstä yhä laajempaa kuluttajajoukkoa puhuttelevaksi suuntaukseksi, millä on vaikutuksia myös muotoilijoiden työhön, esimerkiksi eläinperäisten liimojen ja maalien käyttöön.

”Muotoilusta puhuttaessa on menossa mielenkiintoinen pioneerivaihe, jossa kehitetään jatkuvasti uusia vegaanisia materiaaleja”, Topi Mäkinen kertoo. Osana projektia Mäkinen oli keskustelemassa vegaanisesta muotoilusta Ylen aamu -ohjelmassa ja piti esitelmän aiheesta vuoden 2019 Habitare-messuilla. Mäkisen ajattelu kehittyi kokonaisvaltaisemmaksi projektin myötä. ”Vegaanisten ainesosien tutkimuksen rinnalla syvennyin pohtimaan vegaanisesta elämäntavasta kumpuavaa estetiikkaa omassa käytännön muotoilutyössäni. Koin että ainesosiin keskittymisen sijaan veganismin abstraktimpi olemus estetiikassa avaa väylän kollektiivisen ekologisiin sekä eettisiin teemoihin.”

SAARA KINNUNEN KEHITTI KAUNIITA, KIERRÄTETTÄVIÄ JALKINEITA ANANASKUITUA HYÖDYNTÄEN

Saara Kinnunen sai yleisrahastosta apurahan vastuullisten kenkien kehittämiseen, ja hän onnistui tavoitteessaan luoda kotimainen, ergonominen, kaunis, ekologinen, korjattavissa oleva ja kierrätettävä jalkine. Kenkä koostuu luonnonkumipohjallisista, Pinatex-ananaskuitupäällisestä sekä kierrätyshuopapohjallisesta. Jalkineiden lisäksi Pinatexista valmistui Kinnusen käsissä myös clutch-laukkuja.

TAPIO ANTTILAN KUVASTO TUKI YHTEISKUNTAVASTUULLISEN YRITYKSEN VIENTITAVOITTEITA

Tapio Anttila Collection on sarja käyttöesineitä, jotka on suunniteltu helpottamaan arjen ongelmia: olemaan pitkäikäisiä ja ajattomia, ja siten vastuullisia. Ornamo-säätiön Maija Taimin rahaston apurahan saanut Anttila painatti sillä Tapio Anttila Collection -huonekalumallistostaan korkeatasoisen kuvaston vientiä varten. Kuvaston hyödyt ovat **Tapio Anttilan** mukaan olleet hyvin selkeät. ”Uusille markkinoille pyrkivän malliston on oltava vakuuttava ja erottuva, ja kuvasto on onnistunut hyvin siinä tehtävässä. Brändin osallistuessa Lontoon 100% Design -tapahtumaan 2019 kuvasto oli välttämätön työkalu.”

”Ornamo-säätiön myöntämästä apurahasta oli iso apu aloittelevalle vientiyritykselle”, Tapio Anttila kiittelee ja jatkaa kertoen vastuullisuusajattelustaan. ”Intohimonani kaikessa on halu tehdä uutta ja jättää positiivinen jälki suomalaiseen esinekulttuuriin. Vastuullista suunnittelussani on pitkäikäisyys, ajattomuus ja materiaali – se kaikki on esineissäni luonnostaan.”

Tapio Anttila Collectionin vientikuvasto on ollut tarpeen mm. Lontoon 100 % -tapahtumassa 2019.

TAPIO ANTTILA

ORNAMO-SÄÄTIÖ

Ornamo-säätiö on perustettu vuonna 1994. Säätiön tarkoituksena on tukea ja edistää Ornamo ry:n jäsenten työtä suomalaisen lähiympäristön suunnittelun, taidekäsityön, teollisen muotoilun, sisustusarkkitehtuurin, vaatetussuunnittelun ja tekstiilitaiteen kentällä ja tehdä niiden saavutukset tunnetuksi.

TEKISITTEKÖ LAHJOITUKSEN?

Säätiö hallinnoi lahjoitusten ja testamenttien avulla saatuja varoja ja jakaa niistä apurahoja muotoilualan ammattilaisten hyväksi. Ornamo-säätiön yleisrahasto muodostuu lahjoituksista, joita ovat antaneet monet tunnetut muotoilijat esimerkiksi merkkipäiviensä yhteydessä. Säätiön omakatteiset rahastot on määrätty lahjoittaessa käytettäväksi määrätyn muotoilualan ammattilaisten hyväksi. Näitä ovat Kaarina Ahon rahasto (keramiikka), Kaj Franckin rahasto (muotoilu), Eva ja Maija Taimin rahasto (tekstiili ja sisustusarkkitehtuuri) ja Mirja Tissarin rahasto (tekstiilitaide). Lisätietoja lahjoittamisesta osoitteessa **ornamosaatio.fi**.

2021 JAETAAN PALKINTOJA

Ornamo ry:n 110. juhlavuonna Ornamo ry ja Ornamo-säätiö toteuttavat yhteistyössä palkintojenjaon, jonka avulla tuodaan esiin muotoilijoiden ja taiteilijoiden työtä ja sen yhteiskunnallista merkittävyyttä.

ORNAMON

kevätkokouskutsu 2021

ASIALISTA

Ornamo
Kevätkokouskutsu 2021
Aika: ke 28.4.2021 klo 18-
Paikka: Verkkokokous, osallistumislinkki lähetetään etukäteen ilmoittautuneille. Ilmoittautumisen avautumisesta kerrotaan viikkotiedotteessa ja kotisivuilla.

Tervetuloa Ornamon sääntömääräiseen kevätkokoukseen! Kokous pidetäänkoronatilanteen vuoksi verkkokokouksena. Kokousalusta ilmoitetaan myöhemmin Ornamon viikkotiedotteessa ja verkkosivuilla. Kokousmateriaali on nähtävillä Ornamon sivuilla **www.ornamo.fi** viikkoa ennen kokousta.

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen järjestäytyminen
Valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja kolme ääntenlaskijaa.
3. Kokouksen osallistujat
Todetaan paikalla olevat äänivaltaiset jäsenet ja heidän valtakirjoilla edustamansa muut äänivaltaiset jäsenet sekä muut läsnä olevat.
4. Kokouksen päätösvaltaisuus
Todetaan kokouksen päätösvaltaisuus.
5. Työjärjestyksen hyväksyminen
6. Toimintakertomus 2020
Esitetään hallituksen kertomus vuoden 2020 toiminnasta sekä päätetään niistä toimenpiteistä, mihin se antaa aihetta.
7. Tilinpäätös 2020
Esitetään vuoden 2020 tilinpäätös ja tilintarkastajien lausunto. Vahvistetaan vuoden 2020 tilinpäätös ja myönnetään vastuuvapaus hallitukselle ja muille vastuuvelvollisille.
8. Ali/ylijäämän käyttäminen
Päätetään ali/ylijäämän käyttämisestä.
9. Käsitellään kokoukselle tehdyt aloitteet
10. Muut asiat
11. Kokouksen päättäminen

KEVÄTKOKOUSKUTSU 2021

Sisustusarkkitehdit SIO ry
Aika: to 25.3. klo 17.30
Paikka: Teams.

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat ja hyväksytään tilinpäätös, tilintarkastajien lausunto ja toimintakertomus.
Tervetuloa!

Ilmoittaudu kokoukseen 19.3. mennessä lähettämällä sähköposti os: **office@sio.fi**, jolloin saat linkin osallistuaksesi kokoukseen Teamsin kautta.

Kevätkokouksen esityslista löytyy SIOn kotisivuilta, os.: **www.sio.fi**

Taiteilijat O ry
Aika: 18.3.2021 klo 17.00–18.30
Paikka: Microsoft Teams -etäkokous

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat: hyväksytään Taiteilijat O ry:n vuoden 2020 toimintakertomus, tilinpäätös ja tilintarkastajien lausunto. Päätteeksi vapaata keskustelua. Kokouksen esityslista löytyy Taiteilijat O ry:n kotisivuilta 10 vrk ennen kokousta: **www.artists-o.fi**

Ilmoittautumislinkki avautuu maaliskuussa, jonka jälkeen lähetämme Teams-kokouslinkin ja kokousmateriaalin. Etäkokous mahdollistaa osallistumisen myös muilta paikkakunnilta, toivottavasti pääset mukaan. Lämpimästi tervetuloa!

Tekstiilitaiteilijat TEXO ry
Aika: 13.4.2021 klo: 17.00
Paikka: Microsoft Teams -etäkokous

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat, mm. vuoden 2020 tilinpäätös ja toimintakertomus. Lisäksi yleistä keskustelua ja ajatustenvaihtoa tekstiilialan asioista.

Kokouksen esityslista julkaistaan TEXOn kotisivuilla **tekstiilitaiteilijattexo.fi** 10 vrk ennen kokousta. Ilmoittaumiset sähköpostitse 10.4.2021 mennessä: **info@tekstiilitaiteilijattexo.fi**
Kaikille sähköpostitse ilmoittautuneille lähetetään kokousmateriaali ja Teams-linkki lähempänä tapahtumaa.

Tärppejä Ornamon kevään keskusteluista ja koulutuksista

3.3. klo 11-12
Miten vetovoimaisia muotoilubrändejä rakennetaan?
Minna Parikka

26.3. klo 10-11:30 Ornamo Dialogi:
Katse tulevaisuuteen
Harri Alanen (Ed Design) & **Mikko Dufva** (Sitra)

JOUNI TEITTINEN

MIKKO PIRINEN

10.3. 11-12
Successful IPR Strategy for Design SME's

21.4. Viestintäklinikka
– sparrausta täsmäkysymyksiin ajanvarauksella!

ESA KAPILA

15.4. klo 16-17:30 Ornamo Afterwork:
Miten löydän valmistajia ja jälleenmyyjiä Suomesta? **Heidi Maria Huovinen** & **Elisa Luoto** (Young Finnish Design)

29.4. klo 16-17.30 Ornamo Afterwork:
Systems Thinking for Social Innovation

KATI SAARI

STUDIO OMENA

10.6. klo 16-17.30 Ornamo Dialogi:
Uusille urille Liina-Maaria Lönnroth (Tella Oy) & Iivari Airaksinen (Solita Oy)

Tutustu ohjelmaan ja klikkaa itsesi mukaan. Tavataan Zoomissa!
ornamo.fi/fi/artikkeli/kevaan-2021-koulutukset-ja-keskustelut/
Toivo puhujaa tai koulutusta: **elina.perttula@ornamo.fi**

Jäsenille.

Uudet jäsenet tuovat monialaista osaamista Ornamon hallitukseen

Ornamon hallituksessa on aloittanut erovuoroisten tilalla viisi uutta jäsentä: sisustusarkkitehti SIO ja teollinen muotoilija **Ilona Törmikoski**, taiteen tohtori ja taidekoordinaattori **Outi Turpeinen**, muotoilija **Niko Räty**, keraamikko ja keramiikkataiteilija **Eva Spoof** ja muotoiluyrittäjä **Miia Liesegang**. Uusien jäsenten kausi on kaksivuotinen.

Niko Räty jatkaa hallituksessa toista kautta, ja Ilona Törmikoski on toiminut Ornamon hallituksessa 2000-luvun alussa. Hallituksessa jatkavat puheenjohtaja **Hanna-Kaisa Alanen**, **Mikko Latva-Käyrä** ja **Anna Muukkonen**. Lämmin kiitos väistyneille hallituksen jäsenille ja tervetuloa uusille!

Hanna-Kaisa Alanen

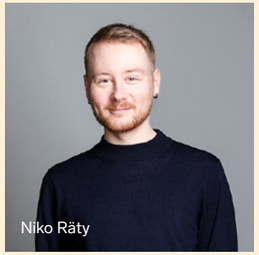
Niko Räty

Outi Turpeinen

Mikko Latva-Käyrä

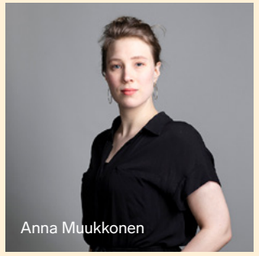
Anna Muukkonen

Ilona Törmikoski

Eva Spoof

Miia Liesegang

KANSAINVÄLISTYMISOPPIA, OLKAA HYVÄT!
Ornamo on julkaissut kansainvälistymisoppaita vuodenvaihteen molemmin puolin.
Ornamon lakimies **Jussi Ilvosen** toimittamassa Aineetonta ansaintaa maailmalta -oppaassa tarkastellaan, mikä yhteys aineettoman omaisuuden suojalla on onnistuneessa kansainvälistymisessä nimenomaan muotoilun ja muotoiluyritysten ja –yrittäjien näkökulmasta. Muotoiluyrittäjä saa Aineetonta ansaintaa maailmalta -oppaasta eväitä oman yritystoimintansa kansainvälistymisen suunnitteluun ja hahmottaa IPR:n yhteyden skaalattavamman ja kannattavamman muotoiluyrittäjyyden sekä brändin rakentamisessa. Parhaimmillaan riittävä IPR-ymmärrys kääntyy myös valtiksi omissa sopimusneuvotteluissa. Opas on omiaan myös yrittäjyyttä harkitseville, opiskelijoille ja kaikille, jotka haluavat ymmärtää omien aineettomien oikeuksien kaupallistamismahdollisuudet.

Toinen kansainvälistymisoppaamme antaa arvokkaita neuvoja kansainvälisille uniikin muotoilun ja taidekäsityön markkinoille. Making the Market: Vinkkejä taiteilijoilta ja muotoilijoilta -oppaassa kahdeksan hankkeen tapahtumiin osallistunutta muotoilijaa ja taiteilijaa jakaa vinkkinsä kansainväliseen uraan. Mukana ovat **Milla Vaahtera**, **Eero Aarnio**, **Man Yau**, **Kristina Riska**, T**eemu Salonen**, **Antrei Hartikainen**, **Laura Laine** ja **Tero Kuitunen**. Oppaan luvut rakentavat muistilistan, joka auttaa luovan työn tekijää navigoimaan kohti onnistunutta kansainvälistä uraa: viesti työstäsi, osallistu kilpailuihin ja lähesty suoraan, hae harjoitteluihin ja residensseihin, vaali pitkäaikaista yhteistyötä, etsi kiinnostavat toimijat, hakeudu ryhmänäyttelyihin, tartu mahdollisuuksiin ja rakenna vaikuttavat sisällöt.
Molemmat kansainvälistymisoppaat ovat vapaasti ladattavissa ja luettavissa Ornamon sivuilla **ornamo.fi**.

MUISTAMME

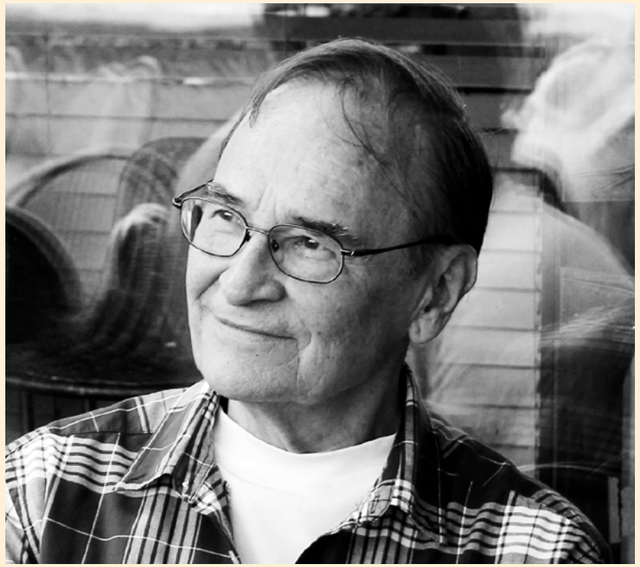

SISUSTUSARKKITEHTI

Pekka Perjo 1936–2020

SIO:n kunniajäsen, sisustusarkkitehti **Pekka Perjo** on poissa. Perjo kuoli 84-vuotiaana 30.11.2020. Hän oli syntynyt Helsingissä 23.7.1936.

KALUSTEIDEN DETALJIIKKA oli Perjon leipälaji. Hänen visualisointitaitonsa herättivät myös huomiota. “Perspektiivikuvan konstruktio oli hänelle helppoa, mikä sitten johtikin siihen, että hän oli monen arkkitehtitoimiston kilpailujen ”illustööri” eli piirsi kilpailujen havainnekuvat, jotka usein saattoivat olla kilpailun ratkaiseva ehdotuksen osa”, muistelee Martti Tiilikka. “Opiskeluaikana Pekka sai koko meidän kurssin innostumaan spontaanisella olemuksellaan ja omalla innollaan.”
Ateneumissa Perjo tutustui myös tulevaan vaimoonsa, sisustusarkkitehti Maisi (Marja-Liisa) Tavioon (1941–2016). Tämä puolestaan tutustutti Perjon sittemmin tärkeään kollegaan, Yrjö Wegeliukseen. Monesta muustakin opiskelutoverista tuli sekä kollegoita että ystäviä.

Pekka korosti asiakkaan tarpeeseen eläytymistä ja piti sitä suunnittelun lähtökohtana. Neuvotteluissa Pekka saattoi tehdä pikaperskiksen, jonka avulla idea saatiin saman tien myytyä. Toimiston vetäjänä hän toimi mestari-kisällimäisesti ja antoi nuoremmille suunnittelijoille tilaa kehittyä ammatissa. Jos suunnitteluideaa ei meinannut löytyä, Pekka tokaisi: “Ota se haasteena.”

Perjo kertoi jo lapsena piirtäneensä paljon ja haaveilleensa taidemaalarin urasta. Nämä taidot kuljettivat häntä uralla eteenpäin. 1960-luvulla Pekka Perjo pääsi luomaan moderneja tilakokonaisuuksia yksityiskohtia myöten Pohjolan pääkonttorin hankkeessa.

Pohjola-talo oli aikansa suurin toimistorakennus. Perjo nimesi sen aina tärkeimmäksi hankkeekseen, koska siinä vahvistui ammattitaito ja näkemys. Yrjö Wegelius kertoo Pohjola-talon suunnittelun loppuajan olleen niin kiireistä, että suunnitteluporukka “asui” työmaalla. Tämä porukka, Revellin orjat, on jatkanut yhteydenpitoa läpi vuosikymmenten.

1970-luvulla työnkuvaan tuli laivasuunnittelu. Tällä kertaa ei tehty vain Euroopan suurinta vaan maailman suurinta, autolautta Finnjetiä. Laivojen suunnittelu jatkui konsepti- ja risteilyalussuunnittelulla. Pekka oli primus moottorina monessa, joista yksi oli kilpailun tuloksena syntynyt Finsk miljöö -näyttely sisustusarkkitehtuurista Suomessa. Suomalaisen designin historiassa näyttely oli ainutlaatuinen. Pekka teki myös lehtijuttuja, joissa häntä viehätti nopea toteutus. Kodinomaisesti sisustetut teemaravintolat liittyivät palapeliin 1980-luvulla. Ravintolat pysyivät toimeksiannoissa loppuun asti, ja muutama on säilyttänyt alkuperäisen asunsa pitkään. Elokuvien teko kuului myös osaamiskavalkadiin, ja sisustusarkkitehdin arkea kuvaa humoristinen lyhytelokuva Headaches.

Pekka Perjon mukana lähti paljon osaamista, myös hänen tapansa eläytyä kohteen problematiikkaan. Pekka halusi aina alleviivata sitä, että lopputuloksen tulee olla käyttötarkoituksen mukainen ja niin luonteva, ettei sitä huomaakaan. Martti Tiilikka pohtii: ”Pekan ei tarvinnut paljoa tehdä saadakseen suunnitelman sellaiseen asuun tai muotoon, etteikö siitä käynyt ilmi se oleellinen ja viimeistelty lopputulos. Persoonana hän oli aina mukana innostamassa muita.”

Vaikka olikin tunnettu visualisoinneistaan, Pekka korosti usein sitä, että ei tule puhua piirustuksista vaan suunnitelmista. Sisustusarkkitehtuuri, taide, taideharrastukset ja jazzmusiikki sulautuivat hänessä yhteen. Pekka oli taidoiltaan monipuolinen ja valmis hakemaan uusia ratkaisuja, luovasti yhdistämään olemassa olevaa uudella tavalla. Hän oli tulevaisuuteen suuntautunut koko elämänsä ajan. Pekka ei halunnut korostaa itseään vaan työt saivat puhua puolestaan.

Eva Perjo, tytär ja kollega
Heikki Telivuo, kollega
Muistojuhlaa suunnitellaan heinäkuulle.
S-posti: **eva.perjo@gmail.com**

Muisteluun osallistuivat myös
Martti Tiilikka ja **Yrjö Wegelius**

Media.

Ornamon lehti 1/2021

Ornamon jäsenlehti toteutetaan
Gerda ja Salomo Wuorion säätiön tuella.

PÄÄTOIMITTAJA Salla Heinänen
TOIMITUSPÄÄLLIKKÖ Miisa Pulkkinen, *media@ornamo.fi*, +358 40 523 9984
TOIMITUSSIHTEERI Maija Toivonen, *maija.toivonen@ornamo.fi, +358 44 769 3500*
ULKOASU Tikka Talvenheimo
ORNAMON ILMOITUKSET JA ILMOITUSMYYNTI, TOIMITUS
Minna Borg, minna.borg@ornamo.fi, p. 046 878 2570

4 NUMEROA VUODESSA

	aineisto	ilmestyy
1/2021	28.1.	3.3.
2/2021	6.5.	9.6.
3/2021	18.8.	15.9.
4/2021	4 2.11.	2.12.

Aineistovaatimus	offset (CMYK)
Painos	3 000 kpl
Painopaikka	Grano
Koko	210 x 280
Paperi	Paperi Galerie Art Matt (115 g, kansi 170 g)

ILMOITUSHINNAT (ALV 0 %)	NUMEROT 1, 2, 4 / 3
Hinnat 4-väri-ilmoituksille (CMYK)	
1/8 s. 97 x 66 mm	150 € / 250 €
1/4 s. 97 x 132 mm	450 € / 590 €
1/2 s. pysty 97 x 280 mm + 3 mm bleed	590 € / 690 €
1/2 s. vaaka 210 x 132 mm + 3 mm bleed	590 € / 690 €
1/ 1 s. 210 x 280 mm + 3 mm bleed	900 € / 1 000 €
Takakannen tai etukannen sisäsivu	
210 x 280 mm + 3 mm bleed	950 € / 1 050 €
Takakansi	
210 x 240 mm + 3 mm bleed	1 100 € / 1 200 €

Materiaali lehteen tulee toimittaa aineistopäivään mennessä osoitteeseen *minna.borg@ornamo.fi*. Ilmoitukset pdf-muodossa (painokelpoisina). Erilliset kuvatiedostot jpeg- tai tiff-kuvina, painokelpoisina, resoluutio 300 dpi.

MEDIAKORTTI *ornamo.fi/ornamon-lehti*
TIEDUSTELUT Minna Borg p. 046 878 2570, *minna.borg@ornamo.fi*

Ornamon jäsenlehden sähköinen versio on luettavissa kotisivujen jäsenpalveluita-osiossa. Linkki lehteen lähetetään jäsenille viikko-tiedotteissa. Tunnukset voi pyytää osoitteesta: *ornamo.fi/kirjaudu*

ISSN 2341-7781 (painettu)
ISSN 2341-779X (verkkojulkaisu)

ORNAMO RY
ORNAMO ART AND DESIGN FINLAND

Minna Borg
Pääsihteeri, Sisustusarkkitehdit SIO
p. 046 878 2573
office@sio.fi
Markkinointikoordinaattori, Ornamo
p. 046 878 2570
minna.borg@ornamo.fi

Salla Heinänen, Toiminnanjohtaja
p. 0400 221 143,
salla.heinanen@ornamo.fi

Petra Ilonen, Projektipäällikkö, muotoilu
Finnishdesigners-portfoliot
p. 046 878 2572
muotoilu@ornamo.fi

Jussi Ilvonen, Lakimies
p. 043 2112 723
Ma ja to klo 9–17
jussi.ilvonen@ornamo.fi

Outi Liusvaara
Talous- ja hallintosihteeri, jäsenasiat
p. 046 878 2569
office@ornamo.fi

Elina Perttula, Asiantuntija
Suomalainen huonekalu -suunnittelukilpailu
p. 043 211 0755
elina.perttula@ornamo.fi

Miisa Pulkkinen, Viestintäpäällikkö
p. 040 523 9984
miisa.pulkkinen@ornamo.fi

Anna Rikkinen, Asiantuntija, taide
Ratkaisumalleja taiteen yhdistämiseksi rakentamiseen -hanke 2018–2020
p. 044 743 3577
anna.rikkinen@ornamo.fi

Maija Toivonen, Viestintäasiantuntija
p. 044 769 3500
maija.toivonen@ornamo.fi

Hilla Uotila, Viestintäkoordinaattori
p. 044 762 0509
hilla.uotila@ornamo.fi

Hanna-Kaisa Alanen
Ornamon puheenjohtaja

Ornamo
Annankatu 16 B 35–36
00120 Helsinki
ornamo.fi
finnishdesigners.fi
Ornamon toimisto on avoinna ark. klo 9–17.

ANNA **TILOILLESI**
UUSI ELÄMÄ
COALA INTERIOR FILM

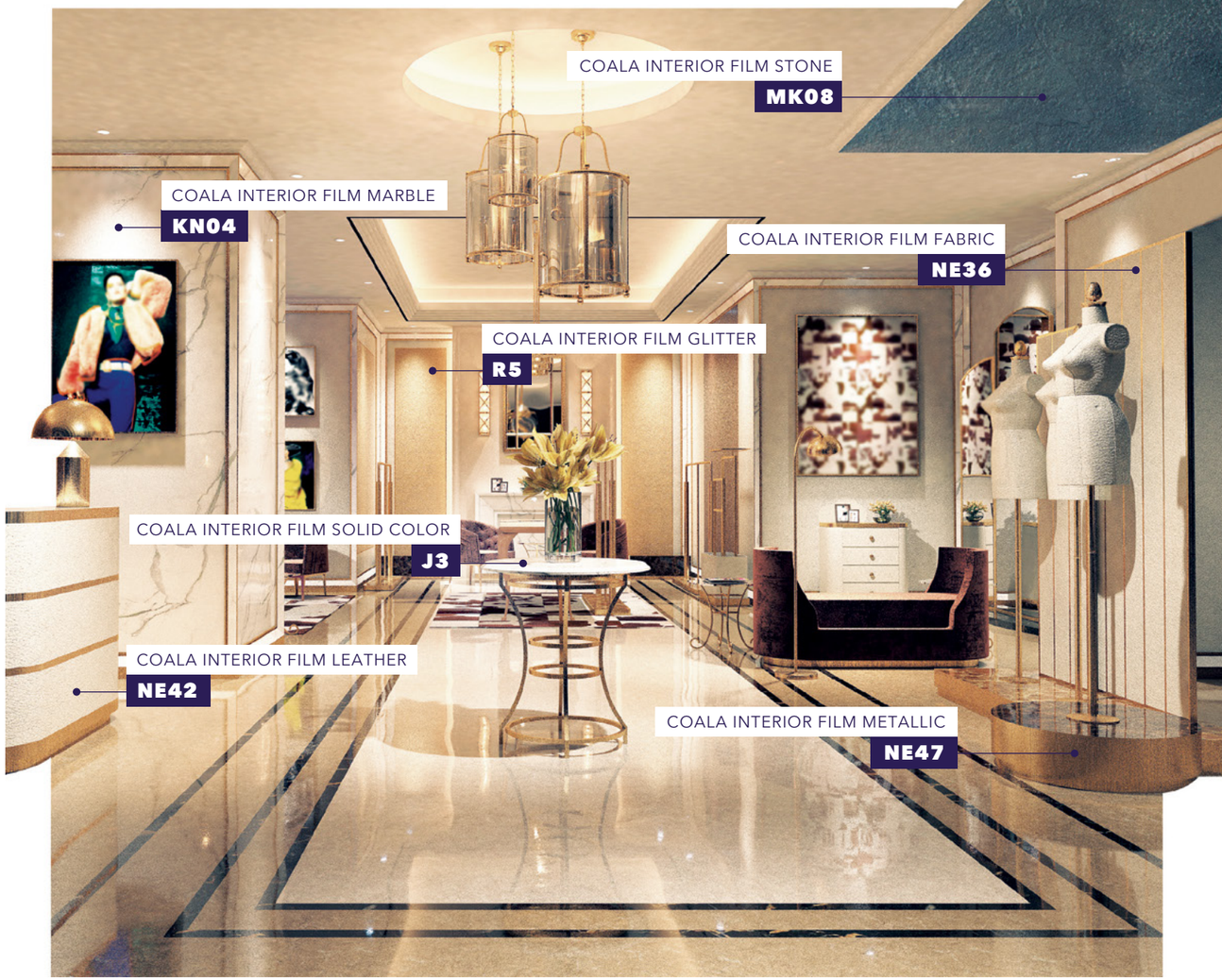

Cover Styl' on nyt Coala Interior Film! Antaliksen Coala Interior Film -sisustuskalvojen valikoima kattaa yli 650 aidontuntuista ja vaihtoehtoa, jolla päivität pinnat hetkessä. Materiaalit jäljittelevät puuta, luonnonkiveä, marmoria, nahkaa, kangasta, metallia. Saatavana myös yksivärisiä ja kimaltelevia vaihtoehtoja. Lämpökäsittelyllä nämä kalvot muovautuvat myös kaareville pinnoille, joten seinien ja tasojen lisäksi päivität helposti myös huonekaluja. **Kysy lisää - Just ask Antalis!**

COALA®

www.antalis.fi | 0201 800 254

EMPOWERING VISUAL EMOTIONS

antalis EM

. MV71

A
Posti Oy

Posti Green

Kaikkea ei tarvitse omistaa

Kun työympäristö toteutetaan palveluna, ei tarvitse kantaa huolta sen sopivuudesta uuden tulevaisuuden haasteissa. Palvelumme joustaa tarpeiden mukaan PodBooth-puhelinkopin vuokraamisesta koko työympäristön suunnitteluun, toteutukseen ja optimointiin. Työympäristösi on aina parhaimmillaan! **Happy Mondays since 1945.**
→ Martela.com/fi/palvelumalli

Martela